

Domoljub

v Ljubljani, 7. aprila 1937

Leto 50 • Stev. 14

Besede svetega očeta

Za varstvo mladine

Te dni je izšla v razdobju dveh tednov že tretja papeževa okrožnica, ki je posvečena katoliški Cerkvi v Mehiki. Zadnja okrožnica nosi datum velikonočne nedelje ter hoče očividno s tem označiti upanje sv. očeta, da Cerkev v Mehiki vstaja k novemu življenju.

V prvem poglavju govori papež o poslanstvu duhovščine, povdarjajoč, naj škofje z ozirom na izredno trpljenje mehiškega duhovništva polagajo v bodočnosti največjo važnost na vzgojo duhovščine, ki naj postane v svojem življenju svetniška. Nadalje opozarja papež na krepko sodelovanje katoliških vernikov v katoliški akciji, na socialne naloge katoliške Cerkve na temelju ljubezni in pravice. Glede javnega udejstvovanja Cerkve povdarja sv. oče, da se katoliški državljeni v trenutku, kadar jim oblast odreka najosnovnejše svobodščine verskega udejstvovanja, ne smejo uklopati.

Zelo važen je tudi tretji del okrožnice, ki govori papež o obrambi mladine. Na tem polju ležita na vesti mehiških katoličanov dve veliki dolžnosti. Prva je negativna in obstoji v tem, da si morajo na vse načine prizadevati, da mladino odvajajo od brezverskih duše razrušujočih šol, druga pa je pozitivna in obstoji v tem, da je treba poskrbeti, da bo mladina dobila pravi verski poduk. Je to, tako nadaljuje papež, osnovno in glavno vprašanje, ki stoji pred mehiškansko cerkvijo, vprašanje, ki mu je treba posvetiti vso apostolsko pozornost. Duhovniki in katoliški laiki morajo, sv. oče to podčrtava, morajo ohraniti za Boga in Cerkev to mladino, ker bo iz nje vzrasla nova Mehika. Sv. oče pristavlja, da mu je ravno mladina najbližje njegovemu očetovskemu srcu in da mu njena bodočnost potvoroča tudi najtežje skrbi. V Mehiki je mladina izpostavljena nevarnostim brezverskega in nenaravnostnega tiska, protiverski propagandi, kar vse vpliva v njena nedolžna srca atrop, ki polagoma umori dušo ter jo privede do odkritega odpada od Kristusa. Zopet ponavlja sv. oče, da je tudi v boju za mladino za njeno krepkost in čistost Katoliška akcija tista, kateri delo, ako se bo pravilno izvajala, najbolj uspešno, da se mladina obvaruje pred zavodništvom in da se ohrani Kristusu.

Proti komunizmu

Sv. oče Pij XI. je izdal novo obsežno okrožnico, s katero pozivlja vse ljudi, ki so dober volje, da se postavijo složno v bran proti brezbožnemu komunizmu in se prizadevajo za vpostavitve pravičnega družabnega reda. Uvodoma pravi papež, da se je pod varljivim geslom raja na zemlji dvignil v naših stih brezbožni komunizem ali boljševizem, ki

ima namen, da strmoglavi ne samo socialni red, ampak da poruši osnove krščanske omike same. Že Pij IX. je zato l. 1846 obsodil komunizem, ki se protivi prirodnemu pravu samemu in bi izveden do svojih zadnjih posledic, človeško družbo samo uničil. Sloveči socialni papež Leon XIII. ga je imenoval kugo. Sedanji papež pa ga je opetovano obsodil in mu v okrožnici »Quadragesimo anno« postavil nasproti socialni red na podlagi krščanstva. Dejstva so pokazala, da so imeli poglavarji Cerkve prav, kajti Rusija, Mehika in v zadnjem času Španija dokazujejo, kako je vsak poskus, da se komunizem uredniči, združen z brezboštvom, preganjanjem Cerkve in rušenjem krščanskega napredka. Spričo bričkih sadov te prevratne ideje, kakor jih vidimo sedaj pred nami, je potreba, da papež zopet povzdigne svoj glas in pokaže sredstva, kako je mogoče krščansko kulturo rešiti pekleuskega biča, ki tepe danes človeštvo.

Papež najprej poudarja, da je glede brezboštva in nraštvenih zablod pripravil boljševizmu pot že liberalni gospodarski red, deloma s svojo krivičnostjo, deloma s svojim bojem zoper katoliško vero in Cerkev. Komunizem ima olajšano svoje delo tudi zato, ker velik del svetovnega nekatoliškega tiska o boljševiški nevarnosti popolnoma molči (tudi slovensko napredno časopisje) — oziroma jo prezira, in nima niti besedice obsodbe zoper nasilja, ki jih razvija boljševizem, kjerkoli pride do oblasti ali do vpliva.

Katoliški nauk je enako oddaljen od liberalizma kakor od komunizma in pomeni edino pravo soglasje med potrebnim redom in svobodo, med dostojanstvom osebnosti in pravicami občestva, med skrbjo za večnost in prizadevanjem za zemski napredek in blagostanje. — Nikdar bi ne bilo ne socializma, ne

komunizma, če bi liberalni državniki ne bili prezirali naukov in opominov Cerkve, in če bi gradili državo na temeljih krščanstva, ne pa na liberalizmu, ki se je izkazal kot pešeno tlo.

Nato govori papež o zdravlilu in sredstvih zoper brebožno propagando boljševizma. Najprej je treba duhovne obnove človeka, da ne bomo samo katoličani po besedah, ampak tudi v dejanju. Jezus Kristus je hudo obsojal golo zunanjo pobožnost in zahteval, da Boga častimo v duhu in resnici. Kdor ne živi resnično in odkrito po veri, katero izpoveduje, samo škoduje katoliški stvari. Bogataši morajo svojo posest smatrati samo kot sredstvo, da doprinesejo k obnemu blagru. Potrebno je seveda tudi, da se okrepi in poglobi delo krščanske ljubezni za reveže, vendar pa je ta krščanska ljubezen prava le, če upošteva tudi zahteve pravice. Ali je to krščanska ljubezen, če kdo delavca prikrajša na plači, do katere ima brezpogojno pravico? Z majhnimi darovi usmiljenja se ne moremo osvoboditi velikih dolžnosti pravičnosti. Predvsem opominjamo delodajalce na njihovo veliko odgovornost v tem pogledu, zakaj res je, žalibog, da je tudi nesocialno ravnanje gotovih katoliških krogov pripomoglo k temu, da se je omajalo zupanje delavcev v vero Jezusa Kristusa. Ali so to katoliški delodajalci, ki še danes nasprotujejo strokovnim zvezam delavstva in njihovim upravičenim zahtevam? Socialna pravičnost je prekršena, če delavci ne morejo dostojno preživljati sebe in svoje družine, če se jim ne da možnost, da bi si pridobili blagostanje, če se ne upaja zavarovanje za starost, za bolezen in brezposelnost. Najboljše se bo pa ta socialna pravičnost organizirala in dosegla po ustanovah, ki združujejo vse činitele proizvodnje v namen medsebojne skupne koristi, obtega blagra in napredka ter sodelovanja ob spoštovanju medsebojnih pravic in dolžnosti.

Nekaj o kmetijskih tečajih

Pri nas vlada še vedno premalo zanimanja in veselja za razne kmetijske tečaje. Dasi ravno gre v zadnjih letih v tem pogledu nekoliko na bolje, vendar nas celoten uspeh nikakor ne more zadovoljiti. Tudi preteklo jesen in zimo je bilo mnogo takih tečajev. V nekaterih krajih je bila udeležba prav lepa, v drugih pa je bilo število udeležencev tako majhno, da se tečajev sploh ni izplačalo prirediti. Kaj takega se v bodočnosti ne sme več dogoditi. Prireditelji tečaja se morajo pač že vnaprej pobrigniti, da bo udeležba na tečaju zadostna, tako da ne bodo govorili predavatelji praznim stenam.

Dandanes se zelo veliko piše in govori o kmetijski samozavesti in samoizobrazbi. — Mnogi trdijo, da je pomanjkanje samozavesti in samoizobrazbe vzrok, da se kmetu ne godi boljše in da je deloma tudi on sam kriv krize v gospodarstvu. Če pravilno presodimo tudi s kmečkega stališča, moramo priznati, da je temu res tako. Res je, da nam manjka skupne samozavesti. Če bomo samo tarnali in se pritoževali čez današnje težke gospodarske razmere, ne bomo nikamor prišli; uspeh bomo dosegli edinele s samozavestnim delom.

Posebno važna pa je kmetijska samoizobrazba. Mnogo jih je, ki strokovnih časopisov

sploh ne čitajo, dasiravno se jim to neprestano priporoča. Zato bi se pa morali s tem večjim veseljem in zanimanjem udeleževati raznih kmetijskih tečajev, kadarkoli se nam nudi za to prilika.

Velikokrat se opaža, da se ne brigajo za strokovni pouk v zadostni meri niti gospodarji; kaj moremo potem sploh pričakovati od mladine? Mnogi od njih so člani strokovnih organizacij, kot raznih zadrug, kmetijske podružnice itd. Te prirejajo večkrat razne poučne tečaje in predavanja, toda teh tečajev se ne udeležijo vsilili niti polovica članov, kaj šele, da bi priviedli s seboj še druge gospodarje. Potem pa tožijo, da se jim slabo godi, da ne morejo več gospodariti, da se ena ali druga stvar ne izplača več itd. Ko pa se jim nudi primeren pouk in nasvet, pa ni seveda nobenega blizu. Takim ljudem je težko pomagati.

Ravno v zimskem času je dana gospodarjem, kakor tudi mladim, ki bodo pozneje prevzeli gospodarstvo, najlepša prilika, da obiskujejo tečaje in tako koristno izrabijo prosti zimski čas. Posebno važno je to še za mladino. Samo tista mladina, ki začne že zgodaj nabirati strokovno znanje in se zanimati za razne kmetijske panoge, bo lahko z uspehom kljubovala vsem zaprekam in težavam v gospodarstvu, nikakor pa ne tista, ki šele tedaj, ko že enkrat prevzame gospodarstvo, začne misliti na koristi kmečke samolobrazbe.

Marsikateri mladi gospodar, ki se ni dovolj poglobil v kmečko gospodarstvo, mora dostikrat bridko okušati posledice svojega neznanja. Vsi dobro vemo, da nam ravno neznanje prinaša ogromno škodo. Zato je potrebno, da se kmetiška mladina izobrazuje, da bo znala v bodočnosti gospodariti, starejši pa, da pripravijo v gospodarstvu boljšo pot mladim.

Na kmetijskih tečajih poslušajo udeleženci predavanja o onih kmetijskih anogah, ki so pač najvažnejše za dotični kraj in pa stvari, ki so za splošno izobrazbo neobhodno potrebne. Uspeh tečaja je vedno odvisen od številu udeležencev in pa od zanimanja, s katerim sledijo udeleženci posameznim predavateljem.

Naša dolžnost je, da se istih vedno polno-živilno udeležujemo; potrudimo se in stopimo od sosedu do sosedu ter ga prošimo, da gre z nami, kajti vsakemu bo tak tečaj nekaj koristil. Razni izgovori prav nič ne pomagajo. V zimskem času, ko poljsko delo večinoma počiva in nimamo mnogo drugih opravil, lahko prav vedno najdemo nekaj prostih ur, katere žrtvujemo za predavanja. Nekateri delajo tako, da enkrat pridejo, drugič pa že izostanejo in se potem izgovarjajo, da nimajo časa ali pa kaj podobnega; drugi zopet trdijo, da od takih predavanj nimajo dosti koristi. Taki izgovori prav gotovo ne držijo. Vsi dobro vemo, da se nobena stvar ne da popraviti in izboljšati kar čez noč; še prav posebno pa veija to za gospodarstvo. Za vsake stvar je treba potrpljenja in vztrajnega dela.

Predavanjem samim pa je treba tudi točno slediti in šele potem imamo od tega pravo korist. Nekaj se prav gotovo vsakega priporoča. Za stvari, ki so komu neznane, je treba predavatelja vedno vprašati, kateri bo drago volje vse pojasnil. Zato so pa predavanja v obliki razgovora, ker je to tudi najbolj primerno.

Nesreča pod Storžičem

Loma, 4. aprila.

V osmih mesecih od lani smo imeli le enega domačega mrtiča. Po dolgi boleznii se je 6. februarja poslovil od sveta Bogu-vdano Lovro Meglič, Span, gruntar na Potarjih, star 70 let. Bilo je sicer letos po župniji precej boleznii, a smrti ne. Da pa ne pozabimo, da — noč in dan so odprta groba vrata — so prišli k nam umreti od drugod, iz materne naše fare Tržiča. Kar 9 naenkrat, 8 fantov in en mož, jih je moralo v hipu pred večnega Sodnika, čeprav v cvetu let — najstarejši star 34 letu, najmlajši še ne 15 let — polni zdravja in korajže za življenje in njega boj. Šli so tekmoval v smislu, a nepričakovano je prišla božja dekla, res — bela — smrt, to je sneženi plaz, ki jih je zajel v strmini naših gora na vzhodni strani Loma — in dokončana je bila najtežja tekma — tekma življenja.

Iz poročil srečno rešenih tovarišev, bilo je vseh skupaj 27, od teh 9 smrtno zasutih trije pa precej pobiti, a brez nevarnosti za življenje, je bilo vzrok težke izredne nesreče tole:

Na severni strani Storžiča, posebno na pobočju pod Škarjevima robova ter po senože-
tjih okoli lomske planine »v Jesenju« je več pripravnih prostorov za smučanje. Mnogi Tržičani poleti in pozimi radi zahajajo pod Storžič, zlasti odkar je bila leta 1934 postavljena tam planinska koča, lasti Megliča J. — Hodčmana iz Loma. Dobri smučarji so se zlasti radi smučali na »Velikem plazu« tik pod Tržičeve steno. Ze danj časa je bilo sklenjeno med smučarji, člani tržičke odruške Plan. društva, da bo tu ob ugodnem vremenu smučarska tekma. Komčno je bil določen za to velikonočni ponedeljek. Čeprav je prejšnja dva dni obilno snežilo, so šli tekmovalci do koče pod Storžičem pogledat, ali bo za tekmo.

Našli so sicer visok, a prvovrsten sneg za smučanje. Toda ugotovili so, da radi nevarnosti plazov, ki so se profili proti »Velikemu plazu«, tam ne sme biti tekem. Zato so zastopniki podružnice hoteli tekmo prekočiti na drug dan. Del smučarjev pa je odločno zahteval, da se, zlasti radi izbornega snega,

Udeležba na kmetijskih tečajih je najbolje merilo za to, v koliko se v gotovem kraju ljudje res zanimajo za kmetijstvo. V mnogih krajih so ravno kmetijski tečaji pripomogli do tega, da so se ljudje gospodarsko opomogli. Več takih dokazov bi mogli navesti še izza predvojnih let. Danes mora biti podkovan človek z vsem mogočim znanjem, ako hoče napredovati. S starokopdnim načinom kmetovanja pa ne pridemo nikamor. Vsled tega imamo pa tudi vsako leto več tečajev, ker rodijo vedno dobre sadove, kjerkoli pokazžejo ljudje samo malo dobre volje in zanimanja za to.

Samo tekoma preteklo zime je priredila Prosvetna zveza v Ljubljani 20 daljših tečajev, Kmetiška zveza pa 21 tečajev. To je vsakakor veliko delo in obseam združeno z velikimi denarnimi žrtvami. Kakšnega pomena je to za izobrazbo in napredek našega podeželskega ljudstva, ni treba osebaj poudarjati. Zato pa je treba gledati, da bo v bodoče, povsod udeležba taka, kot treba. Nadomestimo to, kar smo zamudili in iakoristimo, kar se nam brezplačno nudi.

tekme izvrše takoj. Tedaj je navzoči predsednik SPD s tovariši, ki so vsi dobro poznali terene in vremenske prilike in nevarnosti pod Storžičem, predlagal drugo progo, ki je za tekmo sicer malo manj primerna, a popolnoma varna glede lavov, to je: Ob markirani turistovski stezi, ki gre od koče preko »Stare planjke« na Škarjev rob. Pokojni Kostanjevec ter Primožič Avgust kot popolnoma vešča v terenu sta bila določena, da vodita tekmovalce na novo progo in jo markirata. Res so odšli tekmovalci ob pol 11 dopoldne. Nekako na pol pota, ko bi morali na levo po »Stari planjke«, pa zagledajo nad sabo dolg strm gorski žleb, ves zasut s snegom. Načelnik smučarskega odseka, pokojni Plajber Rudolf, predlaga tedaj naenkrat z nekaterimi tovariši, naj bi se tekma izvršila po prostoru ob žlebu iz višine vrh žleba. Ker večina ni bila za to, je stopil naprej za vodjo Plajber sam. Sledilo mu je najprej le 7 smučarjev, potem pa končno tudi ostali, v posebni skupini bolj zadaj. Navrh žleba, na takoiimenovanih Nagel-novih čerih, bi se imel izvršiti odvoz (start). Tu so pa došli smučarji prve skupine, pre-zvali in odrinili sneg, ki je poteki radi izredno strmine nujno sprožil kar dva plaza. Ta sta potegnila za sabo prvo skupino, od katere je ostal živ le eden, od druge skupine, ki je ubrala k čerem nekoliko lažjo pot, pa je plaz odnesel dva v smrt, ostale pa le več ali manj pokril s snegom.

Iz povedanega je razvidno, da je vzrok res velike nesreče bila mladostna lahkomisljenost, morda športna nedisciplinla, s katero je nekaj članov spremenilo med potjo k startu varno progo, v novo progo, katere nevarnosti trenutno tekmujoči niso znali prepoznati. Usodepolni plaz ni prišel sam od sebe, ampak je bil sprožen od smučarjev čisto izredno.

Eden rešenih smučarjev je brž odhitel po pomoč h koči, nato v Lom in naprej v Tržič. Iz Loma so takoj prihiteli gasilci in več mož ter fantov z lopatami, drogovi in vozovi. Kljub zasneženi poti so bili v eni uri, in še prej, pri koči in nato je 11 določenih mož šlo reševati. V kočo so tačas smučarji sami prinesli še enega tovariša — mrtvega. Druga pa sta dobila ta čas lastnik koče in predsednik SPD Salberger — ter so ga prenesli došli Lomljani v kočo. Poskušali so na vseh krajih najti še druge ponesrečence. A radi dolžine in širine plazu niso uspeli. Šele v sredo in četrtek so odkopali štiri nadaljeve ponesrečence, treh pa sploh še ne, kljub res strokovnemu iskanju. V nedeljo, dne 4. t. u. je pa zasul ves prostor ponovno velik plaz, pravi, ki prihaja v hudem jugu na ta prostor. Tako, da verjetno še dolgo ne bo mogoče najti treh ostalih trupel.

Ponesrečenci so bili z lepo slovesnostjo pokopani v Tržiču, v sredo in petek. Preostanim težko prizadetim pa je lahko v tolažbo, da so tako nenadno umrli, stopili v večnost pripravljani. Naj ne vsi opravili velikonočno dolžnost, par jih je bilo še na veliko nedeljo pri sv. obhajilu, in nikdo ni zamudil zapovedane službe božje o veliki noči. — Bili so pošteno pridni delavci na svojih mestih. Naj v miru počivajo!

V vsako hišo Domoljubal

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Za ravnatelja II. dr. gimnazije v Ljubljani je postavljen Josip Osana, profesor klasične gimnazije. Cestitamo!

d Kmetovalčeva opravila v prihodnjih dneh. Zaradi slabega in mrzlega vremena, smo z delom precej zaostali. Zato bomo morali, ko nastopi toplejše vreme, podvojeno zgrabiti za delo. Poljedelstvo: Mnogi niso gotovi niti s pomladansko setvijo. Kakor hitro bo zemlja zadosti suha, bo setev prvo naše delo in šele potem pridejo na vrsto druge stvari. Setev je pač najvažnejše opravilo vsega leta, kajti od nje je odvisna letina. Ko se bosta zemlja in zrak dovolj segreli, bomo sejali jari lan, ki uspeva najbolje na deteljjskih in travniških, ki smo jih jeseni globoko preorali. Pri obdelovanju zemljišč za lan je treba posebno skrbno paziti na to, da so njive čiste, brez plevela. Pobranati je treba tudi vse ozimne posevke. — Travnništvo: Travnike je treba pridno braniti in čistiti, seveda ko so enkrat dovolj suhi. S pomočjo travniške brane izrujemo mah, raztrgamo pregosto travniško rušo in izravnamo krtine. Ostanke listja in gnoja na travnikih pa je treba pograbit. Če imamo dovolj gnojnice, jo razvozimo po travnikih. — Živinoreja: Živino puščajmo vsak dan nekoliko časa na prosto, na sveži zrak, sonce in solčno svetlobo, česar vsega ni imela dovolj preko cele zime. Zlasti ne v pretemnih in zaduhlih hlevih in svinjarnah. Na prostem se živina utrdi, v hlevu pa se pomehkuži. Predvsem moramo pustiti na prosto breje in mlade živali. Razkužimo hleve in svinjake z apnenim beležem. — Hiteti je treba tudi z valjenjem, ako hočemo priti do mladih kokoši, ki začnejo nesti že v pozni jeseni. — Sadjarstvo: V aprilu nastopi čas precepljanja s cepljenjem za lub. Če je kdo zamudil čas cepitve na druge načine, naj uporabi ta način. Cepiče je treba čim prej pripraviti in jih shraniti, da preveč ne odženejo: cepiče moramo zavarovati proti vetru in

pticam. Precepiti je treba vse nerodovito starejše drevje kakor tudi drevje onih vrst, ki niso dovolj dobičkanosne. Da uničimo krvavo uš, poškrbimo drevje z arborinom. — Vinogradništvo: Se vedno je čas, da poškrbimo ali pomazemo trsje z 20—30% žvepleno apneno brozgo, ako tega nismo storili že takoj po rezi. Posebno je važno to delo v vinogradih, kjer smo imeli lani kodravost trsja.

d Proračun ljubljanske občine je finančno ministrstvo potrdilo v obsegu, kakor ga je bila občina predlagala in znaša proračunska vsota 99.029.377 din, kar pomeni v primeri s proračunom za 1936-37 zmanjšanje za 4.560.165 din.

d Težave v ljubljanski ženski bolnišnici. V preteklem letošnjem četrtletju je bilo v ženski bolnišnici zopet znatno več porodov kakor v istem razdobju lanskega leta. S tem so se težave, s katerimi se bolnišnica že dolga leta bori, še povečala. Predvsem primanjkuje prostora. Porodna soba in sobe za otročnice so stalno prenapolnjene, tako da ni mogoče redno čistiti prostorov in postelj. Grozi nevarnost, da se poslabšajo zdravstvene razmere. Iz tega bi lahko nastale velike nevarnosti za varnost porodnic. Preteče nevarnosti bi lahko preprečili edino na ta način, če bi prihajale v bolnišnico roditi samo one ženske, ki pričakujejo kakršnekoli nepravilnosti, ki so gospodarsko šibke in iz kakih drugih razlogov nimajo takih pogojev, da bi lahko ostale doma in rodile v domačem stanovanju. Žene, ki imajo primerno stanovanje, zadostno domačo postrežbo in ki pričakujejo običajen porod, naj bi ostale v svojo lastno korist doma, kajti porod v urejeni domačnosti je varnejši nego porod v prenapolnjeni porodnici. Ženska bolnišnica v Ljubljani bo prisiljena, da odklanja sprejem takih porodnic, ki imajo doma na razpolago vse, kar je za porod potrebno.

d Pač predaloč v svoji trmi. Za eno samo paro bo prevažal vse leto pošto na progi Banjaluka—Derвента lastnik avtobusa Najin. Na tej progi vozita namreč dva avtobusa, ki imata vsak svojega lastnika. Ogorčena konkurenca je nastala med njima največ zaradi prevoza poštinih pošiljk, kar je vrglo letno od 60 do 100 tisoč dinarjev. V tej tekmi sta šla tako daleč, da sta stavila naravnost smešne ponudbe. Končno je naredila dobiček pošta, ki bo plačala za vse leto le ubogo paro.

d Kje so najstarejše kavarne v Evropi. Menda je bila že leta 1570 prva kavarna v Sarajevu. O tem piše v nekem rokopisu, ki ga hrani Balkanski institut v Sarajevu neki Mesih efendi, sin Abdulahov, ki je za vladanja sultana Selima II. 1566 do 1574 pisal proti pitju kave, ki se širi pövsod, in ki je iz Carigrada prodrlo tudi v Sarajevo.

d Policija je prijela dečka z ugrabiteljem vred. Malega dečka je hotel ugrabiti in odpeljati iz Belgrada na Švedsko neki švedski oficir, toda mati je otroka takoj pogrešila in prijavila zadevo policiji. Dečka so še pravočasno potegnili iz letala, s katerim bi se skoraj odpeljal na Švedsko. Zgodba je pa zapletena. Otrokova mati je Švedinja in se piše Helihius. Omožena je bila nekaj let z visokim švedskim oficirjem, pa se je pozneje od njega ločila in poročila z nekim socialističnim voditeljem. Njen prvi mož pa je oba otroka, med njima tudi dečka, zahteval zase. Ločena žena tega ni hotela storiti, čeprav je švedsko sodišče prisodilo otroka očetu. Pobegnila je v Jugoslavijo, da bi tako za nekaj časa zmešala sledi za seboj. Toda njen lastni brat, ki je tudi oficir v švedski armadi, je zasledil njen naslov in prišel v Belgrad. Počakal je dečka in ga odpeljal s svojim avtomobilom na zrakoplovno postajo. Tik pred poletom letala je policija dečka prijela z ugrabiteljem vred.

d Pravi medved in ne aprilski potegavščina. Cez ralitovske vrhove je prišla v Zelenike vest, da straši na bohinjski strani medved. Zastoj so ga že delj časa zasledovali tamkajšnji lovci. Koncem marca se je pa zvedelo, da se ta medved sprehaja že v okolici Prtovča. Lovci so se odpravili, da poiščejo zverino. Ze prvi dan zasledovanja so naleteli na medveda, in sicer kmalu nad Zeleniki. Prvi strel je na medveda oddal gospod France Kemperle. Zadel ga je v nogo. Razjarjeni medved se je postavil na zadnje noge in pihal proti svojemu napadalcu. Ves prestrašen je g. Kemperle pripravil puško, da ga vnovič zadene, razdalja 300 m je bila seveda kratka. Prišel pa mu je pravočasno

V Parizu so bile nedavno velike demonstracije. Spoprijeli so se nacionalisti in komunisti. Bilo je več mrtvih. Po pogrebu svojih tovarišev so komunisti demonstracije ponovili.

Slovenija, kam drviš?

Po letopisnih podatkih ima med vsemi banovinami največ mrtvorjenih otrok Slovenija, namreč 2.37 odstotkov vseh rojenih. V dravski banovini je 5 do 6 krat toliko mrtvorjenih otrok nego v drinski, zetski in vrbski banovini.

Prav tako so velike razlike v razmerju med zakonskimi in nezakonskimi otroci. Od skupnega števila rojenih otrok smo imeli leta 1934 v dravski banovini 11.85 odstotkov nezakonskih otrok, v zetski (Crni Gori) n. pr. samo 1.46 odstotkov. Slovenija ima torej med vsemi banovinami največ nezakonskih otrok in jo prekaša le Belgrad, kjer je 12.38 odstotkov nezakonskih otrok. Vendar primerjava z

Belgradom ni prav na mestu, zakaj v mestih je število nezakonskih otrok vedno mnogo večje nego na deželi in bi se dala številka za Belgrad primerjati le s tozadevnimi številkami za druga mesta. Število mrtvorjenih nezakonskih otrok je v državnem povprečju še enkrat večje nego število mrtvorjenih zakonskih otrok.

V razmerju s številom prebivalcev, je znašalo predlanskim število živorojenih v Belgradu 1.70 odstotka, v dravski banovini 2.45 itd.; v vardarski celo 4.30 odstotkov. V Sloveniji je torej, razen v Belgradu, najmanj rojstev.

na pomoč g. Filip Gartner, ki je zverino končno podr! na tla in s strelom v glavo končal njeno življenje. Ko je prišla ta vest v Železnike, domačini niso verjeli in so mislili, da je to aprilska potegavščina. Toda ravno 1. aprila so mrtvega medveda pripeljali v Železnike in ga razstavili na glavnem trgu, da si je lahko vsakdo ogledal, kakšen je medved v resnici in ne samo na sliki.

d Hotel je nevesti izpolniti obljubo. Dve uri pred smrtjo se je poročil v šibeniški bolnišnici kmet Lovre Živkovič, ki je dolgo let bolehal na želodcu. Nazadnje se je odločil za operacijo, vendar ni bilo več pomoči za njegovo življenje. Ko je uvidel, da se bo moral posloviti od sveta, je dal poklicati svoje dekle, ki ji je bil obljubil, da jo bo vzel. Ko so ga vprašali zakaj, jim je odgovoril, da hoče pred svojo smrtjo na vsak način izpolniti obljubo. Res, prišlo je dekle in izvršena je bila poroka. Pa že dve uri nato je Lovre izdihnil.

d Srečna je pač Primorska banovina. Če smo prav poučeni, bo k skupnim njenim izdatkom v višini 49 milijonov din prispevala država 30 milijonov, da bo morala banovina sama zbrati samo 19 milijonov din.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas potrese najbolje.

d Pogreba bivšega gasilskega staroste Josipa Turka v Ljubljani se je udeležilo mnogo ljudi iz mesta in od drugod. Uniformiranih gasilcev je bilo 1423.

d Zaradi deževja se neprestano nadaljuje zemeljski vsadi in plazovi, ki so napravili v mariborski okolici že veliko škode. Zlasti neprijetno je tam, kjer taki plazovi zasujejo cesto. Tako je zasulo cesto št. IIj-Velka kar 14 plazov, tako da je po njej vsak promet za več dni onemogočen. Na cesti Sv. Lenart—Ščavnica—Cmurek pa je morala oblast prepovedati promet, ker obstaja nevarnost, da plazovje zasuje na mnogih točkah ceste. — Tudi drugod poročajo o slinih pojavih.

d Zaradi tajajočega se snega so močno narasle vode tudi v ljubljanski okolici, vendar ko to pikemo, še nikjer ni nevarnosti za povodenj, ker se sneg taja počasi. Na Barju je Ljubljaniica ponekod prestopila bregove. Sava je narasla za približno 170 cm na višino, samo danes pa se je dvignila za 14 cm.

d Pozor na nove takse! Občinstvo opozarjamo, da bodo po novem finančnem zakonu za leto 1937-38 od 1. aprila t. l. znašale pristojbine: za prošnje 10 din, za priloge

po 4 din, za pritožbe proti odlokom upravnih oblasti 30 din, za oglase v časopisih v krajih do 40.000 prebivalcev za 75% manj, v krajih od 40 do 80.000 prebivalcev za 50% manj od dosedanje takse, za poselske pogodbe 20 din, za vse vrste pooblastil 20 din; za pogodbe o vzdrževanju 1%, za dovoljenje za javne radijske prireditve največ 1 din za vsak dan prireditve. Za šolnino se zviša odmere kot osnova za plačilo, razen tega so pa tudi pristojbine znatno znižane.

HHRANILNICA DRAVSKE BANOVINE CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBREŠTNA MERA ZA VLOGE ZNAS

DO 5%

ZA VLOGE IN OBREŠTI JAMČI DRAVSKA
BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOZE-
NJEM IN VSO SVOJO DAVČNO MOČJO

d 945.000 ljudi je obiskalo lansko leto jugoslovanska letovišča.

d Preuredba na državnem posestvu Belje. Tudi državno posestvo Belje v Baranji so preuredili. Od sedaj tvorijo Belje, sladkorna tovarna v Branjinem vrhu in državno posestvo Topolovec pri Sisku skupno enoto, ki se imenuje državno posestvo Belje. Upra-

Pomagajmo svoicem storžiških žrtev

Strašna smrt pod plazom na pobočju Storžiča, ki je uničila življenje devetim Tržičanom, ni pretresla same težko prizadete svojce in sorojake, ampak je tudi turobno odjeknila v sočustvojočih srcih po širni naši domovini in čez njene meje. Omahale so žaljave roke, voljne dela in trudov zase, za svoje drage in domovino.

Niso še vse žrtve v mirnem domu tržiškega pokopališča, tri so še v snežnem plazu, kateri jih kljub velikim naporom raziskovalcev noče dati iz svojega mrtvega objesa. Čut ljubezni do pokojnikov nam sarko, da jim ožrnbimo lepo zadnje domovanje na božji ajivi a naša naloga mora biti še bolj plemenita. Vsaj nekoliko moramo nadomestiti skrb, ki so jo pokojni tako lepo posvečevali svojim dragim.

va posestva se nahaja v Kneževcu. Vrhovno nadzorstvo nad upravo pa ima finančno ministrstvo.

d Svojega dvanajstega otroka je povila te dni v ljubljanski ženski bolnišnici Marija Capuder, žena kočarja iz Rafole pri Lukovici. Botrovala sta ban dr. Natlačen in njegova gospa soproga.

d Tolovajsko tolpo so prijeli. Pri Bjelovarju so prijeli in vtaknili pod ključ tolpo, ki je že nekaj tednov kradla in morila po vsej okolici. Tako so vdrli v hišico upokojene učiteljice na Virju in od nje zahtevali, da jim izroči ves denar. Ker jim ni hotela tega takoj povedati, so jo zvezali in ji podplate žgali s svečami. V takih mukah je stara učiteljica povedala, kje ima skrit denar. Ko so denar pobrali, so jo odkurili, a učiteljico pustili zvezano in nemočno na postelji. Zalotili pa so jih, ko so po Bjelovarju prodajali razno nakradeno zlatnino. Polje njihovega dela pa ni bila samo okolica Bjelovarja, temveč so kradli in ropali tudi v Murški Soboti, na Plitviških jezerih, v Samoboru pri Zagrebu in Varaždinu.

d Zaradi požiga sta stala te dni pred mariborskim sodiščem 27 letni posestnik iz Sp. Jablan na Dravskem polju Vinko Pernat in njegova 45 letna sestra Helena Pernat. Pred sodniki sta oba tajila vsako krivdo. Vendar so bile druge okoliščine takšne, da je sodišče Heleno sicer oprostilo, Vinka pa sodilo na poldrugo leto težke ječe, 8 leta izgube častnih pravic in 3000 din denarne kazni.

d Draga črka. V Petrogradu je odvetnik dr. Mihajlovič vzkliknil: »Kaj takega more ostati nekaznovano samo v Judoslaviji. Advokat je imel zaradi tega opravka pred sodiščem. Poskušal se je sicer izmazati, a ni pomagalo nič. Za d, ki ga je bleknil mesto g, so mu prisodili 800 Din globe ali pa 10 dni zapora. In še pravdne stroške mora plačati.

d Kako trapaje mladino. Neki učence na Jesenicah ima v svojem zapisku sledeče gorostasnosti: »Razvoj človeštva! Da imajo človek in velike opcee skupnega pradedca, da izhaja ta prednik iz neke nižje oblike, od nekega zgodnjega sesalca in sicer iz ribe. Zakaj človek je v razvoju spočetka tak, kakor bi se hotel razviti v ribo, ima skrčne odprtine in ribje sree in ledvice; znto spominjajo njegove razvojne stopnje na sesalca nižje stopnje. Nekaj časa ima rep. Cerkev nasprotuje, da je človek iz živali. Toda cer-

Naše delavsko mesto je pokazalo že te dni veliko požrtvovalnosti in sočutnega umevanja ob težkem sdarcu in v dobrodušni naklonjenosti pač ne bo popustilo. — Obračamo pa se s temi tudi na širšo javnost z iskreno prošnjo za darove, ki bodo z vsakoisknostjo sprejeti in z vso vestnostjo razdeljeni.

Prosimo! Darove je pošiljati na upravo »Slovenca« ali na občino Tržič. Vsi darovi bodo objavljeni v časopisju in prosimo, da se v izogib zlorab upoštevani le naznačeni naslovi.

V Tržiču, dne 3. aprila 1937.

ODBOR

Majerkič Janez, župan, predsednik; Salberger Nadko, blagajnik; Japelj Nandko, tajnik.

Ravna pot k čistoči—ali žalosten konec *Penika Zmaska*

hev ne zagovarja več, ker ne more dokazati. < In tako vzgojiteljsko »znanost« mora slovensko katoliško ljudstvo še drago plačevati!

d Boj z roparjem sredi noči. Ono noč je vdrl ropar v stanovanje inženjerja Sekuliča, ki je nameščen v rudnikih v Mežici. Za velikonočne praznike je šel z ženo k svojim staršem v Varaždin. Sredi noči pa je nenadno začul škripanje in že je videl roparja ob svoji postelji. Čim je ropar uvidel, da ne bo neopaženo mogel izvršiti svojega posla, je skočil nad inženjerja in ga začel daviti. Inženjerju pa je priskočila na pomoč žena. Vsi trije so se premetavali po tleh, da se je vdri strop in sta dva padla 5 m globoko. Inženjerjeva žena se je pri tem težko poškodovala na glavi.

d Lepe šeritke Po letopisnih podatkih je dala lanska žetev 292.000 vagonov pšenice. Od tega gre za prehrano 150.000 vagonov, za setev pa 35 tisoč vagonov, torej skupno za notranjo porabo 185 tisoč vagonov. Za izvoz pa nam preostaja 107 tisoč vagonov. Do 15. marca smo že izvozili 47.500 vagonov, da nam preostaja še 59.500 vagonov. Po pogodbah je država vezana, da dobavi v razne države 20.000 vagonov. Dosedaj smo dobili za pšenico okoli 710 milijonov din, za pšenico, ki nam je še preostala, pa bomo dobili okoli 1 milijardo, da nam bo dala pšenica skupno 1700 milijonov dinarjev.

d Vsa Slovenija se pripravlja na prelepo romanje na Trsat, združeno s prijetnim izletom na prekrasni otok Rab. Romanje privedi tudi letos »Sveta vojska« za binškošne praznike. Letos bo več posebnih vlakov: za Gornjece, za Jesenice, za Dolenjce in Belokranjce iz Novega mesta, za Štajerce iz Maribora, Notranjci pa se pridružijo posebnemu vlaku iz Ljubljane. Vodstvo je določilo najnižjo možno ceno, vendar upa še na ponovno znižanje, če se priglasijo potniki v zadostnem številu. Prosimo zlasti št. duhovnike, da privolijo po romanje, da bi bile zastopane vse poročajo to romanje, ker bo vodil romarsko župnije v Sloveniji, ker bo vodil romarsko slovenski eden jugosl. nadškofov. Podrobna navodila pošlje vsakomur brezplačno (če se navodila potem nčeleži ali ne): Uprava »Po božjem svetcu, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zahtevni, z uporabo naravne »Franz-Josef-ovce

greške vode. »Franz-Josef-ovca voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. san. pol. iz nar. zdr. S. br. 15185. 25. V. 35.

d Več novih hotelov bodo zgradili. V Dalmaciji bodo zgradili letos več novih hotelov ter bo v ta namen vloženih okoli 30 milijonov din. Zveza nabavljajnih zadrug drž. nameštencev namerava zgraditi v Ulcinju moderen hotel s 100 sobami. Hotel bo veljal skoraj 5 milijonov din. Nabavljajne zadruge imajo pač denar in zato morejo zidati celo hotele. Seveda čisto v duhu zadrugne misli! Neke švicarske skupine pa hoče porabiti svoje vezane dinarje za zidanje modernega hotela v Splitu. Tudi Jugoslovanska hotelska družba namerava zgraditi v Splitu moderen hotel. Na Rabu in v Vinodolu pa bo zgradila moderna hotela neka češkoslovaška družba.

d Vsa vojska pojednala v katerikoli sedmi dobiti proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetana v p., Ljubljana, Matstova ulica 14. Za odgovor priložiti kolek ali znak za 6 dinarjev.

d Širokomešne meštane bodo zdravili brezplačno, v Zagrebu namreč. Reševalni postaji so dali še dva zdravnika, ki bosta imela to službo nepretrgoma ves dan in vso noč. Prvo pomoč bodo nudili tudi ob praznikih. Stroške je prevzela mestna občina.

d Kdo je ujel še tešče? Največje postvr v naših vodah je pred dnevi ujel na trnek gostilničar Ivan Kostelec iz Oštarije pri Ogu-

linu. Ujel jo je v reki šrežnici in je tehtala 8 kg. Doselej je bila največja ujeta postvr teška le 6 kg. Zanimivo je, da so v njenih čeljustih našli tri stare trške, ki so bili že vsi razjedeni od rje, pa riba kljub temu ni poginila.

d Jevtičeve velitve na gledališkem odru. Igro o Jevtičevih velitvah in drugih dogodkih dne 5. maja 1935 je napisal neki pravoslavni župnik v Novigradu pri Bici. Samcu. Igrali so jo pa sami kmetje. Čisti dobiček dobro obiskane predstave je bil določen za gradnjo vaške pravoslavne cerkve.

d Najbolj deževen marec v zadnjih sedmih letih. Po zapiskih ljubljanskega vremenslovskega zavoda je bil letošnji marec najbolj deževen, kajti padlo je nad 312 mm dežja, nasprotno sta letošnji januar in februar zaznamovala skupno le 147,4 mma padavin. Lanski marec je bil suh in reven na dežju, bilo je le 54,9, predlanski 65,6 mm dežja. Močno deževen je bil marec leta 1934., ko je padlo 290,9 mm dežja, leta 1933. v 12 dneh 102, leta 1932. pa 71, v letu 1931. skoraj za polovico več in v letu 1930. je bilo 151,8 mm dežja v 17 dneh.

d Zalegra pod Srečnikom. Za nekaj časa pred veliko nočjo so imeli lihotalci na Notranjskem pripravljeno večje skupino konj, ki so jih hoteli spraviti v Italijo. Kakšen dan ali dva pred velikonočnimi prazniki se jim je končno nudila prilika in sklenili so odriniti in spraviti konje neopaženo v Italijo,

Štraik na morskem dnu

Po dnu kanadskega Gornjega jezera v Ameriki so nameravali napraviti telefonski vod. To delo naj bi opravil potapljač Valdou. Ze malo prej je zahteval od svojih predpostavljenih, da mu povišajo plačo. Ker njegovi zahtevi niso hoteli ugoditi, je napovedal, da bo začel s stavko, za katero se je odločil prav sedaj, ko je začel s polaganjem telefonskega voda po dnu Gornjega jezera. Ne da bi se dosti menil za to, kdaj mu bodo povišali njegovo plačo, se je kar spustil v potapljaški obleki na dnu jezera. Ko je svoje delo dovršil, pa je izjavil, da se prej ne prikaže na površje, dokler ne ugodijo njegovi zahtevi. Sporočil je po telefonu tudi, da bo

prerezal vrvi, če bi ga kdo skušal s silo potegniti na suho. Izjavil je, da je Dolavski zvezji prijavil, da bo začel s stavko, dejal je pa tudi, da bo to velik škandal, če ga bodo, ne da bi mu uslišali prošnjo, pustili od lakote umreti na jezerskem dnu in to po krivdi delodajalca. Pravijo, da je ta mož te napravil prizadetim malo skrbi, kajti takoj se je menda sestal občinski svet v tamkašnjem mestu Port Arturu, ki je po krajšem razvetovanju sklenil, da se Valdou mora povišati plača. Ko so potapljaču sporočili, da je uspel, se je ves zadovoljen prismehtjal nad jezersko površje. V Ameriki uspe menda vse, kar je tareduge.

na kraj, kamor so bili namenjeni. Nato so čakali v Italiji na ugodno priliko, da se prav tako skrivito vrnejo v Jugoslavijo. Na italijanski strani so tihotapeci delali načrt, kako se bodo vrnili neopaženo domov. Pri tem jim je bilo naklonjeno vreme, ki pa je postalo za nekatere izmed njih usodno. Že na veliko noč je začel naletavati gost sneg, ki se je spremenil na velikonočni ponedeljek v pravcati snežni metež. Tihotapeci so bili prepričani, da je to najboljša prilika za povratek preko meje. In res, zgodaj zjutraj so se odpravili na pot ter rinili skozi sneg v hribe. Bilo jih je deset. V velikem snegu se je skupina desetih ločila na dva dela. Pet jih je prodrlo že skoraj do meje. Dva popolnoma izmučena nista mogla več naprej in sta obležala. Ostali trije so zvečer prispeli v Podcerkev, nakar so odšli reševalci v hribe, ki pa so po hudih naporih našli oba zaostala že zmrznjena. Bila sta to Janez Strle iz Viševka in Stanko Znidaršič iz Podcerkve. Ostalih pet je na varnem v Italiji.

d Učitelj ubil svojega sorodnika. V Družicah pri Cetineju je učitelj Stanko Dragojevič ubil svojega sorodnika Vasa Dragojeviča, ker se ni hotel oženiti z dekletom, ki mu ga je učitelj izprosil pri starših. Vaso je bil namreč naprosil učitelja, naj mu najde pošteno dekle, da bi se z njim oženil. Učitelj mu je ustregel in mu našel dobro dekle. Ko pa je prišel dan zaroke, mu je Vaso sporočil, da se ne bo oženil s tem dekletom. Učitelj se je zaradi tega čutil osramočenega in je zahteval od sorodnika, da na vsak način izpolni svojo obljubo in dekle vzame. Ker ta poziv ni rodil željenega uspeha, se je vse končalo tako, da se je učitelj s streljo iz revolverja maščeval nad Vasom.

d Tudi loj jim diši. Mesarski mojster Zaf Jožef na Pobrežju pri Mariboru je zadnje čase opažal, da mu nekdo krade loj v večjih količinah. Prijavil je stvar orožnikom, ki so zaprli njegovega črevarskega pomočnika Alojza Gepa, ki je te tatvine priznal. Pravil je, da je po dvakrat do trikrat na teden

V Ameriki bodo baje začele dame nositi klobuke iz lesenih oblanecv. Pravijo, da si bo vsaka lahko oblanec sama nastrgala, jih primerno pobarvala in zvala v klobuke. Ta-le, ki je na sliki, vse to že zna in pravi, da je sedaj njen mož neznanško dobre velje...

VINA

Za težko delo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

kradel loj ter ga je vsakokrat odnesel po 8 do 10 kg. Pravi, da je odnesel skupaj nad 1000 kg loja. Prodajal ga je neki posestnik na Pobrežju po 2 din za kg, pri tatvinah pa mu je pomagal hlapec in sorodnik te posestnice Jožef Hödl. Oba sta avstrijska državljanca in dejanje priznata. Orožniki so ju zaprli. Zaf pravi, da trpi skupno nad 40.000 din škode.

d Tudi v Bohinju plazovi! Dne 31. marca se je vračalo s Sedmerih jezer šest turistov, med njimi dva vodnika. Med potjo jih je zasul plaz. K sreči je bil eden le toliko zasut, da se je lahko sam izkopal. Nato je z velikim trudom odkopal še ostale. Neka turistovka je bila izkopana že nezavestna, pa so jo kmalu spravili spet k zavesti. Vseh šest je nepoškodovanih.

V mestu Oslo so jeseni na pol dozidali veliko hišo iz betona. Med hudo zimo se je še ne strjeni beton razsul in hiša se je srušila.

IZ DOMACE POLITIKE

d Državni predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš je prišel dne 5. aprila uradno v Belgrad, kjer so mu predili kot poglavarju bratske in zvezne države nad vse slovesen sprejem.

d Mala antanta se je posvetovala pretekli teden v Belgradu. Zunanja ministra Češkoslovaške in Romunije sta pozdravila sporazuma, ki ju je sklenila Jugoslavija z Bolgarsko in Romunijo. Izjavili so, da ostanejo vsi dogovori, sklenjeni doslej z drugimi državami, polno v veljavi in da bo tudi v bodoče Mala zveza zvesta načelom Društva narodov.

d Gospodarsko sodelovanje s Italijo. Casopisje poroča, da so v teku priprave za skorajšnji sestanek italijansko-jugoslovanske komisije za organizacijo in pospešitev gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. Doslej ni bilo proučevano nobeno važnejše gospodarsko vprašanje, ker se pričakuje, da bo med Italijo in Jugoslavijo vsa

Dr. Edvard Beneš,
predsednik češkoslovaške republike.

gospodarska vprašanja najhitreje in najpravičneje rešila stalna komisija. Predvsem se bodo določile smernice za okrepitev železnškega prometa med Italijo in Jugoslavijo. Razen dveh letalskih prog, po katerih se bo razvijal promet med Rimom, Milanom, Zagrebom in Belgradom, se bo proučilo tudi vprašanje ureditve železniških zvez. Bržkone se bo v najkrajšem času povečalo število vlakov na obstoječih progah. Po še ne potrjenih vesteh namerava skupina italijanskih industrijalcev predložiti jugoslovanski vladni načrt elektrifikacije enega dela proge Zagreb-Reka. Glede okrepitve ladijskih zvez še ni ničesar gotovega v načrtu, vendar pa se smatra, da bo tudi v tem oziru Italija v najkrajšem času stavila predloge, ki bodo imeli namen, da se okrepi zveza med italijansko in našo obalo.

d »Neodvisnost« je ime tedniku, ki izhaja v Mariboru in je pisal in še piše o nekem ljudskem gibanju med Slovenci v dr. Mačkovem smislu. Da za tako »gibanje« večina zavednega slovenskega naroda nima smisla, je dokaz tudi to, da je »Neodvisnost« z letošnjo trinajsto (!) številko skrčila obseg kar za 50 odstotkov. Nadaljevanje sledi.

d Kratkotrajno veselje. Zagrebškim časopisnim raznašalcem se je nehote in nevede posrečilo imenitno potegniti za 1. aprila mariborske naprednjake. Muhasti časopisni raznašalci so si za 1. april izmislili svojevrstno zanimivost ter so pri prodaji popoldanskih listov kričali na vse grlo: »Nova vlada, nova vlada, Jevtič ministriški predsednik, Uzunović notranji minister.« Zagrebčani so to potegavščino sprejemali s smehom. Bilo pa je v Zagrebu tega dne par Mariborčanov, ki se prištevajo tako zvanim »naprednim« krogom. Tudi ti so slišali kričanje zagrebških raznašalcev, pa so jih v svoji podeželski lahkovernosti vzeli za res. Nobeden se ni spomnil, pa kupil časopisja, da se prepriča, kaj je resnice na teh klicih, pač pa so vsi radostni bliteli na kolodvor ter prinesli veselo vest še

toplo v Maribor. Kakor blisk je zakrožila po mariborskih gostilnah in kavarnah po prihodni večernega vlaka. Tam, kjer se zbirajo »napredno družbe, so se kar naenkrat začele stikati glave, nekaj se je sušljalo, potem pa je zornilo življenje in že so romali na mizo literi in buteljke. Pilo se je iz veselja ter nadzravljalo Jevtiču in Uzunoviču ter starim dobrim časom. Zal je bilo to veselje le kratkotrajno.

d Iz »zlatih časov« jeenes-arske dobe. Okrajnega glavarja v Samskem mostu je obdržalo državno tožilstvo, da je za časa Jevtičeve vlade in volitev nasilno ravnal z ljudmi. Nekoč je otroka, ki se je zlasal z njegovim sinom, poklical v svojo pisarno in ga tako premlatil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Pretepsti pa je dal še mnogo drugih ljudi, politične nasprotnike pa je denunciral in na vse načine preganjal. Današnja vlada ga je kmalu upokojila, sedaj ga je pa sodišče v Bihaču obsodilo na 4 mesece strogega zapora. — Prvemu enak je bil tudi okrajni načelnik v dobričkem okraju, ki je prav tako za časa Jevtičevih volitev preganjal politične nasprotnike s kopicjo denarnih kazni. Tako je kaznoval med drugimi tudi pravoslavnega duhovnika. Sodišče mu je za te grehe prisodilo 10 dni zapora in 400 dinarjev denarne kazni.

d Predsednik vlade dr. Stojadinović je sprejel te dni grofa Romerisa, belgijskega poslanika, ki je prišel po izročnem nalogu belgijskega kralja, da izroči dr. Stojadinoviču odlikovanje velikega križa Leopoldovega reda. Ko je izročal predsedniku vlade dr. Stojadinoviču najvišje, belgijsko odlikovanje, je belgijski poslanik izjavil, da je kralj Leopold hotel na ta način pokazati svojo posebno naklonjenost do predsednika vlade prijateljske države in mu izreči priznanje za zasluge na državniški vrline, ki jih je dr. Stojadinović talikokrat kar najlepše dokazal.

d Blok demokracijec. Načelniki belgrajškega dela opozicije se sestanejo 15. aprila v Beogradu. Poleg Ljube Davidoviča, Joce Janovanoviča in Miše Trifunoviča se bo konferenca udeležil tudi sam Aca Stanojevič. Pretresali bodo načrt ustanovitve tako imenovanega bloka demokracije, kakor ga je bil namigil v svojih izjavah Ljuba Davidovič. Ta novi blok bi potem napravil drugim političnim skupinam nastopal kot enotna skupina. — Iz te moke ne bo mnogo kruha.

d »Špancizem v preiskavi. Preiskava zaradi nabiranja prostovoljcev za Španijo so uvedla oblastva. Nabiranje raznih vrst delavcev je v Prekmurju in Medmurju izvrševala popolnoma zanesljivo Borza dela v Murski Soboti. Z njo so bili zadovoljni tudi vsi, ki so kakorkoli pri njej iskali zaposlitve. Istovestno pa so se tudi nekateri zasebniki oprijeli tega posla in nabirali brezposelne za vse vrste dela. Našli pa so se med njimi taki, ki so delavce skušali najeti za Španijo. Stvar se odkriva sedaj, ko se je v Beogradu našlo, da so nekateri delavci, ki so bili tudi trije delavci iz Čakovca in okolice. Ti se sedaj nahajajo v zaporih v Prelogu. Preiskava pa še ni končana in se zdi, da še ne ve, kdo so bili, ki so te delavce izrabili v take mreže.

d Tudi slopa kura zrno najde. Govoril dr. Kramerjevemu govoru v senatu, piše neodvisnost tudi tole: »Tisto, kar nas je

Veletovarnarji, posnemajte!

Lansko leto je ustanovil veletovarnar g. Josip Hutter v Mariboru za svoje delavstvo pokojninski fond, v katerega prispevajo delavci gotov odstotek od svoje mezde, istotako vsoto pa prispeva v fond letno tudi tovarna. Ker je poleg tega g. Hutter ta fond še iz svojega ob ustanovitvi podprl z znatnim zneskom, razpolaga sedaj že z znatnimi sredstvi, ki jih namerava investirati v delavske hišice za tovarniško delavstvo. Najemnina za te hišice, ki bo izredno nizka, se bo stekala v fond, ki bo na ta način prišel do stalnih sredstev za pokojnino starim in obnemoglim delavcem tovarne J. Hutter in drug. Pokojninski fond nosi naziv »Društvo za starostno preskrbo delavcev tovarne J. Hutter in drug v Mariboru«. Društvo je letos kupilo veliko zemljišče na Pobrežju med Čopovo in Jadransko ulico v bližini pobrežke šole. Na tem prostoru začne že letošnje pomlad graditi hišice, in sicer bo postavilo letos 18 dvodružinskih hiš. Bodo to prav za prav lepe enonadstropne vile z dvema ločenima

vhodoma. V pritličju vsakega stanovanja je projektirana kuhinja s pritlikinami in kopalnica, in prvem nadstropju pa dve sobi. Poleg tega pa bo imela vsaka stranka tudi svojo klet in 700 kvadratnih metrov vrta. Na zemljišču, ki je sedaj kupljeno, je prostora za 100 vil. Gradila jih bo tvrdka inž. Kiffman ter bo stala vsaka stavba 160.000 Din, tako da bo letos investiranih v zgradbe okrog 3 milijone dinarjev. Društvo namerava vsako leto investirati slično vsoto v stanovanjske zgradbe. Na ta način bo nastala v Pobrežju krasna nova vilaska kolonija, v kateri bodo imeli Hutterjevi delavci z vso udobnostjo opremljena stanovanja. Kolonija dobi tudi svoj lasten vodovod, ter se bo zgradil poseben vodnjak z električno črpalko. Hutterjevo delavstvo, ki že itak prejema znatno višje mezde, kakor jih plačujejo druge mariborske tovarne, bo s to plemenito akcijo ne le preskrbljeno na starost, temveč bo dobilo tudi lepa bivališča, kakor jih imajo delovni sloji redkokje.

presenetilo, je bilo Kramerjevo zatrjevanje, da je rešitev iz centralizma — samo v jugoslovenstvu! Ta trditve je namreč prav tako točna, kakor če bi trdil, da je rešitev iz povodnji v tem, da se prilije še več vode. Kdaj bo dr. Kramer odkritosrčno priznal, da je bila vsa njegova politika vseh 19 let napačna, kakor je nekoč to odkritosrčno storil pokojni Svetozar Pribičević in postal prav s tem priznanjem velik. Dr. Kramer na tako svetlo mesto v naši zgodovini očito ne mara in bo iz trmastosti »doslednosti« vse do smrti izgnal hudiča z belcebubom, ako ne bo seveda že prej izgnala oba stranjena in v ognju prečiščena slovenska narodna zavest ob rami z brati Hrvatje Dobro!

d Pri zaprtju, motujah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

NESREČE

d Pogorel je skedenj posestnika Bervarja, pd. pri Primožu, v Petrovčah.

d Otrok se je dobesedno skuhal. To je bilo v Šargocu pri Banja Luki. Teta nekega otroka je prala perilo, a na štedilniku je imela velik lonec vrele vode. Ko je prenašala kotel iz kuhinje, ji je zdrsnil iz rok in padel na zibelko, v kateri je ležal trileten deček, sin njenega brata. Otrok se je dobesedno skuhal. Da je bila nesreča še hujša, je hotela usoda, da je stal zraven zibelke še drugi otrok. Tega je voda le oparila. Ko je žena videla, kaj se je zgodilo, je hotela izvršiti samomor, vendar so jo zadržali.

d Smrtna nesreča nad slalom Savinje. Manjša skupina smučarjev se je odpravila v Kamniške planine, da prebije velikonočno praznike na Okrešlju in v okolici. Kakor povsod, je tudi tukaj zapadlo mnogo snega, ki ga je na Okrešlju sedaj nad 2.80 m. Ko se je ta družba 29. marca vračala, jo je nad slalom Savinje naenkrat zajel snežni plaz. Trije so srečno plazu ušli. Smrt je našla pod plazom Herminda Brix, doma iz Gradca. Začelo se je naporno raziskovanje. V nevarnosti za lastno življenje so reševalci začeli odmetavati sneg. Večkrat je bilo treba tudi bežati, ker so se plazovi ponovno usipali v

dolino. Toda fantje niso zgubili poguma. Pri reševanju so si pomagali z velikimi železnimi palicami, ki so jih zasajali v sneg. S pomočjo teh palic se je posrečilo Logarju Janezu prvemu najti sled za ponesrečenko, ki je bila zasuta dva metra globoko pod snegom. Na tem mestu so tedaj začeli odkopavati. To delo pa je bilo dvakrat bolj nevarno zaradi tega, ker je ponesrečenka obvisela zasuta ravno nad velikim prepadom. Po nadčloveških naporih so le prišli do trupla Hermine Brix. Ležala je z glavo navzdol. Na nogah je imela pritrjene smučke, na rami pa še nahrbtnik, z rokami pa je krepko stiskala palice. Na smučeh so jo spravili v dolino, od tam pa v solčavsko mrtvašnico.

d Na nepojasnjen način je utonil. Na veliko nedeljo je bil Mihelič Franc, delavec državne smodnišnice v Kamniku, star 56 let in stanujoč v Uševku, obč. Nevlje, v neki gostilni na Vrhpolju v družbi svojih prijateljev. Imeli so medsebojne razgovore. Tako malo pred 8 zvečer se je poslovil od svojih prijateljev ter krenil proti domu. Na nepojasnjen način je zabredel v naraslo strugo Nevljice, kjer je tudi utonil.

d Ker se mu je pri padcu nož odprl. Na nenavaden način je prišel ob življenje pastir Juban Blanuša iz Čemernice pri Tupuskem. Na travniku je pasel živino, ko mu je neka krava ušla. Stekel je za njo, pa mu je na spozki travi spodrsnilo. Padel je in obležal. Tovariši se zanj niso zmenili, ker paš niso mislili, da se je zgodilo kaj hujšega. Ko so pa le pogledali, kaj je z njim, so ga našli v krvi. Pastir je bil že mrtev. Ko je padel, se mu je odprl nož v telovniku in se mu zadržal naravnost v srce.

d Razne nezgode. Gradč Jakob, 27 letni po. sin iz Sv. Urbana, Slivnica pri Celju, je hotel nesti vodo v kuhinjo. Pri vodnjaku se mu je spodrsnilo in je padel ter si zlomil nogo. — Golob Matevž, 12 letni sin delavca iz Celja, si je poškodoval roko na šipi. — Zaje Franc, 60 letni prevzitar, se je spotaknil na korenini in si zlomil roko. — Na veliko soboto je napadel M. A. iz Zgornje Ponikve Verdeva Ivana, 25 letnega posestniškega sina iz Velike Pirešice, in sicer tako, da ga je udaril z drogom po glavi in ga močno po-

4) doval. — Založnika Antona, 21 letnega posestnika sina iz Spodnjega Dolčca je A. P. iz Korjeka z nožem zabodel v desno roko. — Mrzeka Franca iz Tinskega pri Zibiki je A. M., doma istotam, udaril s literarno steklenico po glavi in mu zadal smrtonovarno rano nad levim ušesom.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefov« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefov« voda mlo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši uporabi skrajaj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Ogl. reg. št. br. 90474/35.

NOVI GROBOVI

d V Ljubljani je umrl po dolgi bolezni Josip Turk, bivši starešina Jugoslovanske gasilske zveze. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik!

d Le kratka noč je v grobu... V Gorjah je umrla 80 letna Ivana Petrič. — V Mošnjah so pokopali tov. delavca v p. Valentina Miklja. — V Laškem je od kapi zadet umrl hišni posestnik Janez Šket. — V Št. Vidu nad Ljubljano je odšel v večnost bivši ameriški bančnik Frank Sakser. — V Goričanah je izdihnil svojo dušo Janez Trampuš, delovodja v papirnici Goričane. — V Trstu je odšel h Gospodu po večno plačilo častni kanonik Fran Guštin. — V Predtrgu pri Radovljici je umrla soproga vodovodnega monterja Frančiška Zerovec. — V Zrečah je preminula Julčka Unverdorben, roj. Kračun, soproga učitelja. — Na Brezjah so pokopali 77 letno Marijo Jelene s Črniveca. — V Novem mestu so pokopali dijaka četrtega gimnazijskega razreda Janeza Šavljca. — V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je zapustil solzno dolino g. Franc Zupančič, župnik v Starem trgu ob Kolpi. — V Sarajevu je preminil Ivan Stražičič, glavni urednik »Jugoslavenskega lista«. — Na Dunaju je umrl bančni uradnik Ivan Veberič. — V Solkanu pri Gorici je neizprosna smrt ugrabila Majdo Marušičevo. — V Polnkvah pri Trebnjem so pokopali bivšega župana Zakrajška Antona. — V Selah pri Slovenjgradu je umrl 73 letni posestnik Votič Pavel. — V Cerkljah pri Kranju je odšel po večno plačilo šolski upravitelj Josip Lapajne. — V Novem mestu so pokopali znanega zdravnika primarija dr. Petra Defranceschija. — V Ljubljani so umrli: up. župnik in zlatomašnik Janez Kunaver, vlakovodja drž. železnice v p. Ivan Sotošek, uradnik Dušan Marr, tapetniški mojster Franc Šeber in soproga uradnika drž. železnice v p. Marija Zore. — Naj počivajo v miru!

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JR »SLOVENSKE DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Severno od Madrida pravzaprav severno od Guadalajare ni bilo v preteklem tednu med nacionalisti in komunisti večjih spopadov. Tudi južno od španske prestolnice ob reki Harami se je vršilo le običajno streljanje brez večjih bojov.

Zato so se pa krvavo spopadli komunisti z nacionalisti na skrajnem severu okrog mesta Bilbao in na jugu vzhodno od Kordove. Na jugu so dosegli nekatere uspehe komunisti, ki so se

približali Kordovi na 30 km. Na severu pa zmagovito prodirajo nacionalisti na 50 km dolgi fronti. Obe imenovani bojišči pa sta najbrže drugovrstne važnosti in imata pač namen, da zapegljeta nasprotnika v zmoto in prikrijeta prave namene obeh generalnih štabov, ki obračata prav gotovo glavno skrb madridski fronti, kjer mora priti v doglednem času do odločilnih bojov.

ITALIJA

s Zlato rožo, najvišje papeževno odlikovanje, ki ga sv. oče podeli vsako leto članu katere izmed katoliških vladarskih rodbin na svetu, je dobila letos italijanska kraljica Helena. Odlikovanje ji je izročil 5. aprila papeški nuncij na italijanskem dvoru msgr. Borgoncini Duca. — Italijansko stališče do nevmesavanja v Španiji je izrazil minister za propagando Alfieri, ki je dejal inozemskim časnikarjem, da bo Italija tedaj nehala oskrbovati svoje prostovoljce v Španiji, ko se bodo določbe o nevmesavanju začele izvajati nepristransko in splošno. — Italijanski kralj potuje v Budimpešto menda 8. aprila v spremstvu zunanjega ministra grofa Ciana, ki bo zastopal pri tem obisku Mussolinija. Potoval bo baje čez Ljubljano. — Sestanek med Cianom in med angleškim poslanikom je bil te dni v Rimu in je po poročilih angleških listov potekel zelo prijateljsko. — Tudi jugoslovanski državljani morajo prispevati za zadnje italijansko notranje prisilno posojilo in sicer na podlagi II. poglavja pogodbe o konzularni službi, ki določa, da morajo tuji državljani, ki so lastniki nepremičnin, nositi ista bremena, kakor domačini. Rok za plačilo 31. marca. Drugi obrok se bo vpisoval do 18. aprila. Italijanske oblasti so razglasile, da imajo nalog, da po 18. aprilu brez usmiljenja in takoj prodajo imetje vseh lastnikov nepremičnin, ki do tega dne ne bi odplačali obroka. — Roparski vplom v cerkev sv. Rožnega venca v Trzinu je napravil mnogo škode. Tatovi so pokradli vse dragocene predmete s sohe Matere Božje in veliko število okrog žudodelnega oltarja razstavljenih daril hvaležnih vernikov, ki so bili uslišani. Tudi tukaj do sedaj preiskava ni mogla dognati nobenega krivca. — Župnik Jože Brežan v Kalu pri Kanalu je javil orožništvu, da so neznani zlikovci vdrti v njegovo stanovanje ter mu ukradli poleg kolesa in nekaj obleke tudi precejšnjo vsoto denarja, ki je last raznih župnih organizacij in ki ga je župnik shranjeval pri sebi. Tudi cerkvenega denarja je bilo mnogo zraven. Tatovi so vlomili skozi glavna vrata opolnoči ter mirno opravili svoj posel, ne da bi jih bil kdo slišal. — Požar je uničil hišo Marije Kovčič v Sovodnji ob Soči.

NEMCIJA

s Skupen nastop katoliške in protestantske duhovščine. Spor med Cerkvijo in državo v Nemčiji je dobil vidnega izraza pri velikonočnih slovesnostih, kjer so katoliški škofje osebno pozivali vernike, naj protestirajo pri oblasteh zoper

zapiranje katoliških šol. Protestantska duhovščina pa je na prižnicah prebirala sezname svojih vernikov, ki so v koncentracijskih taborih ter pozivala, naj verniki molijo za nje. — Hitler se je pobotal z Ludenc' rdom, nemškim vrhovnim poveljnikom v svetovni vojni, s katerim sta bila več let sprta zaradi čudnih knjig o poslanstvu nemškega naroda, ki jih je pisal menda že na pol mešanji general. Pomirjenje se je izvršilo v Münchenu in bo radi »ga Ludendorff imenovan ob 72-letnici za maršala.

FRANCIJA

s Francoski komunisti dobivajo denarno podporo od sovjetov. V francoski poslanski zbornici je poslanec Doriot razkril, da je francoska komunistična stranka »d leta 1920 do danes dobila od sovjetske Unije 250 milijonov francov podpore. Njegov predlog, naj zbornica izvoli preiskovalno komisij«, da se ta zadeva preišče, je seveda ljudska fronta odklonila. Glavno komunistično glasilo »Humanité«, ki je do leta 1934 živelo v večni zgubi, je sedaj bogato podpirano in se brani vsakega pregleda svojih poslovnih knjig ter je sveda navdušeno pozdravilo sklep parlamentarne večine, da se Doriotov predlog odkloni. Sovjetska Unija vzdržuje seveda tudi številne komunistične liste, ki sedaj izhajajo v Franciji za tamkajšnje inozemce. Znano je tudi, na kakšen način francoska komunistična stranka dobiva denar iz Moskve. »Slovenski Narod«, ki sicer z največjo ljubeznijo zasleduje vsak gibljaj ljudske fronte v Franciji, o tem seveda molči kakor grob in bo naprej dopovedoval svojim slovenskim svobodomiselnim bravcem, da je ljudska fronta najbolj patriotska stranka sveta, katera bodi zgled tudi jugoslovanskim patriotarjem pri nas.

RUSIJA

s Strašna železniška nesreča. Poročila pravi, da sta na veliki postaji Pola na Kavkazu v Rusiji zaradi pomote pri kretnikih trčila drug v drugega dva vlaka, in sicer vojaški vlak, ki je prepeljal cel pehotni polk, in tovorni vlak, ki je vozil težke tovore lesa in premoga. Udar obeh lokomotiv je bil ta o strašen, da sta se zarili druga v drugo, na nju pa se je nakoničilo nad 30 vagonov vojaškega in tovornega vlaka, tako da je nastal ogromen hrib razvalin, izpod katerega se je slišalo grozno vpitje ponesrečencev. Ker je vojaški vlak vozil s seboj tudi municijo, je prišlo do eksplozije, ki je vnela gorivo tovornega vlaka in zažgala obleko vojakov. Nastal je nepopisno grozen požar, iz katerega se je slišalo

halo pokanje streljiva in kričanje žrtev. Koldvor je bil za časa nesreče v popolni temi, ker so eksplozije razmetavale na vse strani material in kose človeških trupel ter povzročile kratak stik električnega toka. Oblasti so izgubile glavo, ker ni bilo nikakih sredstev pri rokah, da bi nesrečo omilili. Požar se je z gorčega kupa razširil že na kolodvorsko poslopje. Poročila pripovedujejo, da je pod razvalinami zgorelo najmanj 250 vojakov.

AVSTRIJA

s Drobiz. V Pobrežju so našli zmrzjenega kolarja Antona Riepla. — Ob elektrarni pri Krki je utonil Alojz Kvančnik iz Pokrč. — Zaradi nesrečne ljubezni je šel prostovoljno v smrt Rajmund Vivnik iz Trdnje vsi. — V Celovcu je umrla ga. Magdalena Ferjančič, vdova po možu Jožetu, korespondentu Alpine-Montangesellschaft. — Na Otmanjah je pogorelo gospodarstvo poslopje pri pd. Maračju. — V Šmarjeti pri Velikovu so zlikovci tik pred prazniki vlomili v župnišče ter odnesli 20 kg mesa in 250 S gotovine. — Volka v Dobraču so sicer že izsledili in ga tudi obstrelili, a jim jo je kljub strelu v nogi popihal.

AMERIKA

s Nezaslužen poraz državnega predsednika. Ameriški državni predsednik Roosevelt je te dni doživel poraz v poslanski zbornici, kjer je kmetijski odbor zavrnil vladni zakon, da bi vlada lahko nakupovala zadolžena zemljišča in jih po nizki ceni odstopala brezposelnim delavcem, ki bi hoteli postati kmetovalci. Kmetijski odbor je mnenja, da bi to ogrozilo socialno ravnovesje kmetijskega prebivalstva. — V Walsenburgu Colo je umrla Jožeta Bajuk roj. Pajnič, iz Goriče vasi

pri Ribnici. — V Clevelandu so umrli: 59-letni John Tomšič iz Male llove pri Dobrem polju, 56-letna Marija Ahlin roj. Tomšič iz Klečec pri Šmihelu in Stanko Klemenčič iz St. Vida pri Stični. — V Chicagu je preminul 66-letni samec Karl Gorup. — V Readingu Pa. je odšel v večnost 66-letni Jože Težak iz Dolenjega Suhorja pri Metliki. — V Saginawu Mich. je zapustil solzno dolino 76-letni Peter Razpotnik. — V Little Falls je izdihnila svojo dušo 48-letna Ev. Kolar iz Dol. Logatca. — V Milwaukee so djali v grob Ferdinanda Slatnika iz St. Janža v Savinjski dolini in Alojzijo Geršak. — V Sheybošanu sta zatisnila na veke oči 74-letni rojak Martin Sek in Jožeta Zupančič. — V Hartwichu Pa. je zgorela kmetijska hiša rojaku Hrenu. Domači so se komaj rešili. — V Cooperstownu je umrl samec rojak Matija Češnovar. — V Aliquippu Pa. je preminul rojak Jak. Derglin. — V Nopening Minn. je zapustil ta svet 63-letni Frank Derganc. — V Eleventh Minn. je odšla v večnost 68-letna Kati Cimerman. — V Forest City Pa. je zapustil solzno dolino 65-letni John Molek iz Brega pri P. serju. — V Fraunich Mich. je zapel mrtvaka, zvon Jožeti Debeljak roj. Levstik iz Travnika pri Loškem potoku. — Na svoji kmetiji blizu Calumeta Mich. je došel v večnost 77-letni Andrej Urbas z Unca na Notranskem. — V Hartwichu Pa. je med potjo k zdravniku umrl 40-letni Frank Mihevc iz Jelš pri Rakeku. — V Njujorku je zatisnila oči 45-letna Fani Habjan roj. Ovca iz Domžal. — V Farrellu Pa. je zapel mrtvaški zvon Antoneti Bramar roj. Grbajs. — V La Salle Ill. je zapustil solzno dolino Jože Študel.

Katoliški listi ste moji glasniki. Malo otrok nebeškega Očeta bi vedelo za moje želje, ako ne bi bilo tebe, katoliško časopisje. (Pij X.)

DROBNE NOVICE

V južni Franciji je umrl 99 letni Tissier, najstarejši francoski general.

Velika ležišča najboljšega premoga so našli italijanski raziskovalci 200 km severozahodno od abesinske Addis Abebe.

V Kratovu na Češkem je preminul 82 letni Jožef Krička, znani češki skladatelj.

Dr. Pavelič, vodja hrvatskih strahovalcev, je odšel na zahtevo italijanskih oblasti iz Italije v Severno Ameriko.

Tajno komanistično radio-postajo je odkrila nemška policija v Hamburgu.

35 rudarjev je zgubilo življenje pri Durbanu v južni Afriki, ker je padlo dvigalo z višine 1600 m.

711 letno avtonomijo mesta Lübecka je te dni ukinila nemška vlada.

Po 42 potnikov bodo lahko vozila nova angleška orjaška delata s strojno močjo 3400 konjskih sil.

V večnost je odšel 54 letni veliki poljski skladatelj Szimanovsky.

Ob kitajski meji bodo letos manevri japonske mornarice.

18.000 sovjetskih prostovoljcev je že prišlo od novega leta dalje v Španijo v komunistično Barcelono.

7238 letalskih častnikov bo imela Italija leta 1938.

Prakiški župan dr. Baxa je odstopil, ker je že izpolnil po zakonu dopustnih 75 let.

18.800 kinogledališč je sedaj v Ameriških Združenih državah.

Ameriški državni predsednik Roosevelt je sklenil, da v stvarkah ne bo več posredoval.

Rusko zlato v vrednosti 40 milijonov funtov šterlingov so odpremili te dni iz sovjetskega »raja« v Anglijo.

RAZNO

Kdo je bil »kraljevič Marko«? V narodovem epomenu živeči »kraljevič Marko« je bil kralj Marko (1371—1394). Bil je Vukasinov sin, najtmejniji med velikaši, ki so vladali na jugu pod turško nadoblastjo. Po očelovi smrti se je Marko proglasil za kralja ter je vladal v ozemlju med Sarplanino, Ohridom in Vardarjem s prestolnico v močno utrjenem Prilepu; še dandanes so videti razvaline njegovega stanskega gradu. Po osvoboditvi Bolgarske (1396) so hoteli Turki ovcjiti tudi romansko kneževino Vlaško. V ta namen so pozvali na pomoč tudi kralja Marka in v bojih z Vlasi so se srbski oddelki morali proti svoji volji bojevati na turški strani. V bitki pa je padel kralj Marko in z njim tudi mnogo odličnih Srbov. — Turki so si privzgojili vse kneževine padlih velikašev in s tem je za več kot 500 let prenehala srbska oblast v ozemlju južno od Vardarja in Sarplanine. Kralj Marko živi v narodnem epomenu z »kraljevič Marko«. Opevano ga v pesmih in pri-

L. Ganghofer:

19

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Naglo ste prešla jeso in se ustavila pred skalo. Na grobo je bilo v srednjo ploskev kamna vklesano znamenje ognjenega zublja. »Lokijev kamen!« je globoko ginjen spregovoril Ebervaj. Tu je švigal plamen in je tekla žrtvena kri krivim bogovom. Tu homo zanetil čisti plamen prave vere in tu homo darovali žrtev Bogu, ki vanj verujemo. Pokličite brata, Svajker, na tem kamnu hočem darovati sveto mašo!

Po Svajkerjevih licih sta se potočili dve debeli solzi; potegnil si je s pestjo čez oči in nos ter odhitel. Še preden je došel do gozda, so mu že prišli nasproti Valdram in Vampo s hlapci in tovrnimi konji. Zdaj so stali vsi pred kamnom; nato so hodili okrog po jasi; pri studencu so poskusili vodo; bila je mrzla in krepčljna; samo Ebervaj je odklonil pijabo in dejal: »Po maši!«

Zadovoljno mežikajoč z očmi je stal Vampo pred malim, s pisanim cvetjem obraslim jezercem. »Lepa je videti voda,« je menil, »samo postrvi ni v njej, krapov in ščuk.«

»Pojd vendar!« je zagodel Svajker. »Mar moraš venomer misliti na skledo? Saj so na svetu tudi še druge sivarice!«

Sneli so tovore z živali, in v tem ko so Ebervaj, Valdram in Vampo odpirali zavoje, je počistil Svajker kamen in odstranil pepel; dva hlapca sta mu pomagala; poleg kamna je postavil ogrodje za majhen zvon, ki ga je prinesel tovrni konj kot pol bremena.

Ura za uro je minila v pridnem delu. Sonce je stalo že blizu poldne, ko je Ebervaj, v koretlju in štoli, posvetil ajdovski kamen za božji oltar. Potem je bral tiho mašo, pri kateri mu je stregel Svajker. Valdram je sedel na korenini napol zoglenelega hrasta; brat Vampo in hlapci so klečali njemu ob strani. Tišina brez glasu je počivala po vsej sončni golčavi, le včasih je cvrknul ptič kraj gozda, in pritajeno se je glasil iz doline šum Ahe. Ko je Ebervaj dvignil kelih k povzdigovanju, je potegnil Svajker za zvon. Jasno so pluli njegovi glasovi po tihem zraku in zbudili odmev v gozdu. Drobne ptice so priletele, kakor radovedne zaradi zvonjenja, in so med razburjenim šebetom prhale okoli ožganega debla. »Zvon!« je dejal Ebervaj, »zvon!« in zvonil z očmi jaso, nato je v hipu zasukal konja in izginil.

Zvon je pel. Njegov don je plul tja čez dolino Ahe in se dvigal navzgor po pobočju Gela. Na kamniti rebri je sedela Hincula in pasla koze; kozel je ležal poleg nje v travi in si brusil roge ob pastiričino palico. Tedaj je zadonel zvon. Hincula je skočila kvišku, tresoč se je stala, z odprtimi usti počlušala. Vse koze so dvignile glave in obrnile oči tja čez dolino. »Čuj, bradaček, čuj,« je zajecljala packa, »on že zvonil!« In čez drn in strn se je spustila po rebri navzdol, vabečim glasom nasproti; za njo so poskakovale koze; samo kozel je stresel glavo in se ni dal motiti v svojem miru.

Ko je Hincula dospela do Ahe, ni dolgo iskala plitvine. Z varno nogo je skakala čez kamne, ki so moleli iz šumeče vode. Toda koze se niso upale slediti za njo; obstale so na bregu in stegovale vratove proti vodi; ena se je začela pasti in druge za njo. Hincula se je smukala skozi gosto grmovje, plezala po strmini in je prišla v gozd na vrh. Tedaj se je pojavil med drevjem jezeec. Bil je Henink, Vacermanov najstarejši. Hincula se je pri-

razumu je bilo stavljenih tudi nekaj pripomb, kajere je pa smatral občinski odbor za brezpomembne in brez stvarne podlage. Občina Ljuba, tudi več tisoč dinarjev dolga, ki je nastal od leta 1934 dalje. Najbolj občutljiv dolg za občino je 10.000 Din. katero vsoto je zaplenil OUZD v Ljubljani, češ, da občina dolguje na prispevkih za zavarovanje delavcev, ko so je gradila cesta Sela—Sumberk—Radošova vas v letu 1934/35. Čudna je tudi zadeva, da je pobrala občina Žužemberk občinske doklade za Draščovas, ker je bila vendar Draščovas že leta 1933 v občini Zagradec in je s tem občina pridobila pravico za pobiranje doklad, zlasti zato, ker je katastrofa uprava že leta 1934 zarisala novo mejo med obema občinama. Tako je tudi sedaj zarisana nova meja, po kateri pripada Deča vas v občino Zagradec, vendar se še zmiraj te doklade za vas nakazujejo občini Žužemberk. — V sodeljo, 21. marca je Prosvetno društvo priredilo dvakrat predavanje s filmskimi slikami o Kristusovem trpljenju. Udeležka je bila zelo velika in množica je odhajala v velikem zadovoljstvu. Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem predavanj, posebno pa onim, ki so pri prireditvi sodelovali. Kmalu priredi Prosvetno društvo igro »Pri kapeletu in vabimo že sedaj, da bi se te igre čim več občinstva udeležilo. Vabila bomo poslali pravčasno. Društvo je tudi že ustanovilo fantovski orkester.

Poljane nad Škofjo Loko. Mi, ki smo v neposredni bližini meje, pozdravljamo pogodbo, sklenjeno med našo državo in Italijo. Med tistimi, ki bodo deležni koristi te pogodbe, bo gotovo tudi Poljanska dolina, ker se ne bo izvažal tja samo naš les in drugi prideški, temveč tudi živilna, posebno prašiči, za katere je bila že pred vojno glavno tržišče Idrija. Upamo, da se bodo Idrijčani v tem oziru zopet obračali v našo dolino. Imeli bi pa še več upanja na koristi, če bi bili bolj gospodarsko organizirani, ker nam je živinoreja danes glavni vir dohodkov, nam primanjkuje za družinski mlekar, potem katerih bi mogli primerno motrevali mleko. Obstojta sicer mlekarna na Horberjah, ki dobro uspeva, toda ta komaj zadostuje za tamonjo okolico. Drugod po dolini smo pa prepričani sami sebi, ali pa smo odvisni od dobre volje prekupčevalcev. Zelo bi bili potrebni mlekare v Poljanah. Treba bo v najkrajšem času nekaj ukreniti! — Tudi za naše žepkarstvo bi bilo treba nekaj ukreniti. Priznavamo, da danes niso časi ugodni, da bi žepke kupovali. Toda čim slabši

je žepkarški položaj, toliko več je prekupčevalcev ali krošnjarjev s žepkami, ki naše žepkarice strahovito izsemajo, tako da sedaj pozimi zaslužijo komaj za petrolej, kje šele za hrano.

je se poročil s Francko Ronkotovo iz Cerknice in zapuščila troje otrok, od katerih je najstarejši star že 5 let. Pokojni je bil moč katoliškega prepričanja in vzgleden družinski oče. Njegov pogreb je dokazal, kako priljubljen je bil pri vseh. Naj v miru počiva, ženo in otroke pa naj tolaži Vesmočočni.

Struge na Dolnjemskem. Zalostno so zvonovi oznanjali smrt nepričakovano umrlega posestnika Janeza Rusa iz Podtabora. Doma na vrtu je privozoval, stoječ na lestvi, k debeli sadnega drevesa kole, ki so bili zabiti v zemljo in držali skladovnico svežih bukovih drv. Nesreča je hotela, da so se koli odionili, njega pa je podirajoča se skladovnica drv vrgla na kamenite stopnice, na katerih si je prebil lobanjo in je bil v poldrugi uri mrtev. Zapuščila vdovo in šest nedoraslih otrok. Na dan pogreba je skoraj vas fara bila navzoča in preznkala bol jokajoče vdovo ženo in otrok. Pokojnjegov duh! — Na evstno nedeljo smo doživeli zopet velike veselja. Komaj je minulo nekaj mesecev, kar je bila blagoslovljena zastava dekliške Marijine družbe, že je naš g. župnik omeliili zastavo Marijinega vrta. Ob blagoslovu praporčka je otrovala voditeljica gospodinjskega tečaja, ki se sedaj v Strugah vrši, gospodična Olga Milavec. Sprejetih je bilo 18 otrok v Marijin vrtec. Da se je slovesnost še bolj poredignila, so otroci v dvo-

ranj uprisorili p. Krizostoma igrice »Pavelčkova piščalka«. Zahvaljujemo se g. voditelju in otrokom, ki nas tako radi razvečale s svojimi nastopi. — Komaj čakamo, da bi začeli graditi cesto proti Kovevju, da bi naši ljudje nekaj zaslužili. — Gospodinjskemu tečaju, ki je sedaj pri nas, želimo čim več uspeha.

Gabrove pri Škofji Loki. Ko po naših hribih leži še sneg, se bliža obnem tudi že pomlad. Piščki ubrano zgolijo, ker se veselo pomladi, a pri nas pa žalostno pojo zvonovi. Nedavno smo položili k večnemu počitku vraga moža, skrbnega očeta in gospodarja Jurija Jamnika, po domače Ranta iz Gabrovega. Zapuščila ženo in štiri nedorasle otroke. Bil je priljubljen pri vseh ljudeh. Skrbno je vodil gospodarstvo, bil je vester čitalatelj katoliških listov. Bil je več let občinski odbornik in je tudi, kot vsi dobro misleči, pod pritiskom JNS-vlade odstopil. Bil je mož na mestu do zadnjega. Naj mu bo zemljica lahka, ostali družini in njenim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Breznica nad Škofjo Loko. Ravno na velikonočni ponedeljek, ko je vse prepevalo veselo »Aleluja«, se je oglasil pri nas žalostni »Memento mori«. Položili smo k večnemu počitku mlado, blago dušo Tončko Sušnik. Stara je bila komaj 14 let. Bila je pridna in povsod priljubljena deklica, kar je pričal njen tako lep pogreb. Šest fantov je dvignilo krsto, njeno prijateljice pa so nesle vence in šopko rož. Šest malih deklic pa je neslo pred krsto bele lilije kot znak njene angelske čiste nedolžnosti. Svete zakramente je vedno tako rada prejemale, zato jo je tudi Jezus tako ljubil, da ga je ravno na velikih četrtek prejela še v svoje sree. Na grobu se je poslovil od nje mlad fant v lopih, ganljivih besedah, ki ga je zaključil z besedami: Tončka, prosil v nebesih za nas! Naj ti bo zemljica lahka in na svidenje onkraj groba! Zalujočim pa naše iskreno sožalje!

dobrodušnega deda alona: Ston je največji modrijan med živalmi na sveta. Kakor hitro je ujet, takoj razume, da bo njegovo življenje v ujetništvu v marenem udobneje, kakor v svobodi. Zato nikdar ne skuša ubežati. Nikdar alon ni prester za uk. Vedno se rad uči. Nazadnje je tako naraven, da že na samo kratko besedico opravlja najlepša dela, katerih se je uči. Svoj hlev, v katerem spi v cirkusih, navadno sam zapira, če mu je premraz. Če pa mu je to porko, sam odpira vrata in zračni ležišče. V splošnem je dobrohoten, posebno rad ima male otroke, kdor pa se mu približa z zlobnim namenom ali ga hoče dražiti, mora okusiti tudi njegovo jezo.

Barve v navadnem življenju. Sodnik: »Obdobje, deni ote, da ste svoja soseda tako pretepli, da je bil ves rdeč in črn.« — Obdošene: »Seveda, ker me je tako dražil, da sem bil ves rumen in zelen od jeze.«

Krave, ki teležijo ponoči, delajo velike skrbi. A temu se da pomagati. Izkusnje živinorejcev učijo tole: Krave, pri kate-

Zvon je plul... Njegov don je plul čez tihe vrhove dreves ven v obširno dolino, v Unterštajnov les in Senav.

Na prostranem polju, med travniki in njivami, obdana s sosednimi kmetijami je stala tu Senaverjeva hiša, ograjena z visokim plotom. Bila je med vsemi hišami v Senavu najiminenitnejša, res samo nizka iz brun spahnjena koča s sprhnelo slamnato streho, toda obkrožena s hlevi in shrabami, od ovčaja težkim sadnim drevjem in rojnatimi ulji. Dva kosmata psa sta ležala pred odprtimi vežnimi vrati na soncu. Kokoši in race so poživilje dvorišče in s skednja se je razlegal počitni glas deklet.

Ob leseni klopi pred hišo je stal Rudlib; poleg njega njegov oče, širokopleča možka postava; težko delo mu je bilo upognilo silni hrbet; dolgi prameni sivih las so mu viseli okoli razoranega obraza s kratko brado, s trpkimi ustnami in majhnimi mirnimi očmi, ki so jih senčile kočate obrvi. Pred obema je stala na klopi lesena krošnja; bila je naložena s štrucami kruha in hlebi sira, z glinastim loncem medu, s prekajenim mesom in s čutarico medice. Rudlib je s konopno vrvjo povezal tovor in Senaver je poskušal, če zadrge, ki jih je čelal sin, res tudi dobro drže. Tedaj sta slišala zvon, pridušeno iz daljave, samo še kakor bi pela sapa v zraku.

»Iz Melinjega oga se zvon ne čuje,« je dejal Rudlib, »to so gotovo oni, očel.«

Senaver je prikimal. »Zdaj ti lih ne bo treba dolgo iskati, fant. Kar proti Lokijevemu kamnu je uberl, in mislim, da ne boš dosti zgrešil.«

Molče sta poslušala, dokler rahli odmev ni drhteče izzvenel v zraku. Kmet je šel globoko po sapo. »Pa zadnji krošnja, fant, no! In jim reci: to jim pošilja Senaver. Pa jim povej kar naravnost, če mislijo dobro z Gadenom, se bom zvesto postavil zanje.«

»In jaz ne slabše!« se je zasmel Rudlib in hotel prijeti krošnja, da bi si jo oprtal na rame. Tedaj je stopil na dvorišče kmet, suh potegon. Bil je Kaganhart. Mahal je z rokami in kričal: »Ali si že čul, Senaver, ali si čul zvon?«

Komaj je bil izgovoril, je že prišel drugi, tretji — eden za drugim so naglo prihajali sosedje v Senavu, stari in mladi možje, grobozajetne, utrjene postave, na zunaj drug drugemu silni v svojih surovih hodnih srajciah in sivih gunjih: Kirngaser, Kepeleker, oba brata Vinklerja, Valdhaver, Svaiger in Grinštajner, Hanecerjeva fanta, potem Kinil in Urštaler, Berenlohner in na zadnje stari Gobl. Vsi so bil čuli zvon, vsi so vedeli, kaj pomenja njegovo doneče vabljenje. Saj je šla govorica o poklonitvi, ki jo je napravila gospa Adelhajda v svoji smrtni uri, po celi dolini že od pomladi sem, od koče do koče. Nobeno vasovanje ni minilo, da ne bi bili govorili o pričakovanih samostancih, zdaj v dvomu in skrbeh, potem v plahem upanju na boljše čase. In zdaj so prišli.

»Ali si čul, Senaver, ali si čul zvon?«

Tako so spraševali skoro vsi, ki so prihajali. Obstepili so Senaverja; eni si v dvomu gubančili obraze in se praskali za ušesi; drugi so razburjeno čenčali in si zmedeno segali v besede, dokler Senaver ni dvignil roke: »Toda, ljude, ljudje, ne zganjajte vendar takega hrupa!«

Povečini so stihnili; toda Valdhaver je zavpil: »Gobce bi nam tudi zavezovali, ko nam gre za lastno kešo in kosil!«

»Da, da, prav imate mu je pritrldilo več glasov. Is Hanecerjeve starejši je zavpil: »Vacemane moramo pitati! In zdaj naj pridejo še ti, in naj pozemajo in zagemajo! Kaj bo ostalo potem za nas?« Te besede so padle v razburjene duhove, kakor ogečaj na slamo,

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako je drugod

TRŽNI RED V NEMCIJI

Hitler je s svojimi sodelavci smatral, da spada med najvažnejša državna vprašanja dvig kmečkega stanu in da je v tem problemu poleg postave o dedovanju eno prvih poglavij načrta in stroga ureditve trga za kmečke pridelke. V ta namen je bil že 13. oktobra 1933 izdan kot nekakšna temeljna postava zakon o drž. prehranjevalnem stanu, v katerem morajo biti organizirani ne le vsi kmetje s svojimi družinskimi člani in kmečkimi delavci, marveč sploh vsi, ki imajo opraviti s prehrano nemškega naroda (torej tudi n. pr. ustanove, ki pridelke predeljujejo in vsi oni, ki jih razpečavajo). Na ta način se deli organizacija v tri skupine: pridelovalec (kmet), predelovalec (razne tovarne in pod.) in razpečevalec (trgovec). Med najvažnejše oddelke zadnjič imenovanega upravnega urada je šteti oddelek III, ki je imenovan s kratkim imenom: Trg (der Markt). Semkaj spada razpečevanje življenjskih potrebščin in vse, kar je s tem v zvezi. Posamezne gospodarske skupine tega oddelka so še posebej organizirane v gospodarskih združenjih, katerih je 17 in imajo nalogo zastopati koristi posameznih gospodarskih panog v okviru oddelka III. Naj jih nekaj navedem: združenje nemškega žitarstva, živinoreje, mlekarstva, jajčarstva, vrtnarstva itd. Semkaj spada tudi kot posebno združenje: drž. zveza nemških kmetijskih zadrug.

Kakor osrednji urad so urejene tudi deželne, okrožne in krajevne organizacije, le da je njih delokrog omejen na vedno ožje ozemlje, tako da tako zvana okrožna in krajevna kmečka združenja stoji že v neposrednem stiku s kmetom. Vodja vsake takšne edince je seveda od zgoraj postavljeni Führer in se vse kolo vrtil po najstrožjem avtoritarinem načelu.

Kako so uredili trg? Tako, da so uradno določili najnižje cene, ki jih mora za svoje pridelke dobiti pridelovalec, na drugi strani pa najvišje cene, po katerih se smejo vsa živila prodajati konsumentu. Te cene so enake za vsa država in strogo obvezne. Kdor bi se pregrešil proti njim,

ga doleti občutna kazen po zakonu. Uradna določitev cen se nanaša na vsa hraniva (živila), celo na pr. na mineralno vodo! Na vodilnih mestih v štabnem uradu so za vsako živilo točno preračunali, koliko stane pridelava, koliko prevoz, koliko ev. predelava in kolika naj bo razdalja med nabavnimi cenami razpečevalca (tj. trgovca) in hiterizem črtal iz svojega slovarja in vstavlja na njegovo mesto ime razpečevalca in njegovimi prodajnimi cenami, torej njegov dobiček. Svobodna trgovina je bila s tem na mah uničena. Kmalu se je pa pokazalo, da s temi predpisi preti malemu živliskemu trgovcu poguba. Kajti velike trdke, ki imajo ogromen promet, so z določenim dobičkom še vedno dobro shajale, vsled česar mali trgovec ni mogel z njimi tekmovali. Zato je bilo nujno treba tudi to vprašanje urediti. Po hitlerjevskem pojmovanju nič lažjega kot to! Po vsej državi, v prvi vrsti, pa po mestih se je posameznim živliskim trdkam določil točen okoliš. Tako ima danes dejansko vsaka trgovina z živila svoje uradno določene stalne odjemalce, ali bi jih vsaj morala imeti. V kakšnem obsegu se izvršujejo ti predpisi, je težko reči.

Po vsej Nemčiji so določene posebne komisije (seveda od zgoraj), ki pridelke ocenjujejo. Vzemimo sejem! Vsako priglasno živinče se uvrsti po splošni komisiji ali v I. ali II. ali III. razred. Vsak razred ima določeno minimalno ceno, ki jo kupec mora plačati in se niže ne sme prodajati, lahko pa više. Prav tako se ocenjuje tudi blago (n. pr. meso) pri razpečevalcu in je po tej uvrstitvi točno določeno, do katere najvišje cene se živilo sme prodajati. Ze samo bežen vpogled v to poslovanje pokaže, kakšen zamotan in hkrati ogromen aparat more vse to voditi in nadzorovati. Ponovno moram navesti svojo misel, da je kaj takšnega izvedljivo samo v strogo diktatorski državi in še v takšni državi samo v Nemčiji, kjer je v večini naroda zakoreninjen znani pruski duh. Pa je kljub temu tudi v Nemčiji bilo in je najbrž še mnogo odpora in nezadovoljnosti. Na moje tozadevno vprašanje so mi to izrečno priznali, takoj pa dostavili, da mora biti s silo, če noče z lepa, kajti posameznik se mora živovati za dobro narodne celote.

Vnovčevalne zadruge bi pri tej ureditvi trga

sijajno shajale in bi bile po svojem ustroju zmogne pritisniti ob steno privatno trgovino, če bi jim spet ne bil določen in predpisan obseg poslov. V nemški državi se je jasno pokazalo: če si rekel A, moraš takoj reči tudi B in naprej kar celo abecedo! Sicer si napravil zgolj zmešnjavo.

S takšnim odločnim posegom drž. prehranjevalnega stanu v gospodarstvo z živila je bilo pomagano kmetu; to pa je nacionalni socializem ravno hotel. Zakaj, sem že povedal na drugem mestu. Hitlerjevski pokret ima največ smisla za kmeta predvsem za to, ker ga smatra za nosilca in ohranjevalca arijske krvi. Poleg tega je pa ta ljubezen do kmeta in njegovega dela porojena še iz drugih nagibov, med katerimi gotovo ni na zadnjem mestu misel na morebitno bodočo vojno, v kateri mora biti Nemčija glede živeža neodvisna.

Toda vsaka stvar — pravijo — ima tudi svoje slabe strani. Tako tudi nemški tržni red. Zlasti je treba poudariti, da je živež izredno drag. Dvigu življenjskih potrebščin je bilo treba prilagoditi plače delavstva in uradništva, ki so danes v primeri s plačami v drugih državah naravnost bajne. Tako dobiva n. pr. ljudskošolski učitelj, ki ima pri nas kakih 1800 Din mesečne plače, v Nemčiji blizu 300 RM, kar se pravi v naši valuti nekako 5400 Din! Tudi delavstvo je v primeri kot drugod, sijajno plačano, ali če se upošteva izredna draginja zlasti na življenjskem trgu, so plače majhne. Visoke plače uradništva in delavstva so dvignile ceno industrijskih izdelkov in je vse prizadevanje zašlo v začarani krog. Vendar je bilo kmetu le pomagano. S svojimi gospodarskimi računi je na čistem, ker točno ve, koliko bo za posamezno pridelke dobil.

Boste rekli: zakaj bi se to ne naredilo tudi pri nas! Če odštejemo vse ogromne težave, ki jih je moral v Nemčiji premagati Hitler s silo, z diktatorskimi ukrepi — je treba poudariti, da Nemčija v kmetijskih pridelkih proizvaja manj kakor prebivalstvo v državi potrebuje za skromno prehrano. Ni torej pri novčenju nobenega pridelka odvisna od inozemskih tržišč in tamkajšnjih cen. Zato v notranjosti države cene lahko poljubno predpisuje. Pri nas je to na splošno nemogoče, ker smo za velike količine pridelkov odvisni od cen na zunanjih trgih. Teh pa ne more predpisovati posamezna država, ampak so mednarodne. Vsled tega je položaj glede cen pri nas v Jugoslaviji bistveno drugačen in se z nemškimi nikakor ne more primerjati.

Ali nekaj bi se tudi mi mogli učiti od Hitlerjeve Nemčije: da je kmet v prvi vrsti vreden vse

znova je opazoval poteze zopet njadnega in nepobitno spoznal v njem podobo svojega ina, kakor ga je bil izgubil. In vsi navzoči so se z njim veselili, zakaj ljubili so šejka in vsakemu izmed je bilo pri srcu, kakor bi mu bil danes podarjen sin.

Zdaj je zopet polnilo petje in radovanje to dvorano kakor v dnevih sreče in veselja. Še enkrat in obširneje je moral mladenič pripovedovati svojo zgodbo in vsi so hvalili arabskega profesorja in cesarja in vsakogar, ki se je bil zavzel za Kairama. Ostali so skupaj do noči in ko so se razhajali, je šejk bogato obdaril vsakega svojih prijateljev, da bi se vedno spominjali tega veselega dneva.

One štiri mlade može pa je predstavil svojemu sinu in jih povabil, naj ga vedno obiskujejo, in bilo je dogovorjeno, da bo s pisarjem bral, s slikarjem delal mala potovanja, da bosta s trgovcem gojila petje in pes, četrti pa da bo zanje prirejal vse zabave. Tudi oni so bili bogato obdarovani in so veseli zapustili šejkovo hišo.

»Komu se moramo za vse to zahvaliti,« so dejali med seboj, »komu drugemu kakor starcu? Kdo bi si bil to mislil takrat, ko smo stali pred to hišo in udrihali po šejku.«

»In kako lahko bi bili prišli do tega, da bi bili preslišali nauke starega moža,« je dejal eden izmed njih, »ali pa ga celo zasramovali? Saj je bil precej raztrgan in reven videti in kdo bi si bil mislil, da je to modri Mustafa?«

»Cudovito! Ali ni bilo vprav tukaj, kjer smo na glas povedali svoje želje?« je dejal pisar. »Tu je želel prvi, da bi potoval, drugi da bi plesal in pel, tretji da bi imel prijetno družbo in jaz — da bi zgodbe bral in poslušal in ali se niso vse naše želje spolnile?

Ali mi ni dovoljeno vse šejkove knjige brati in kupiti kar hočem?«

»In ali ni dovoljeno meni, da pripravim njegovo mizo in priredim njegovo najlepše zabave in se jih udeležujem,« je dejal drugi.

»In jaz? Kadar me bo gnalo srce, da bi poslušal petje in sviranje ali videl kak ples, ali ne bom smel iti tja in si izprositi njegovih sužnjev?«

»In jaz,« je vzkliknil slikar, »pred tem dnevom sem bil revež in se nisem mogel ganiti iz tega mesta, in zdaj lahko potujem, kamor hočem!«

»Da,« so dejali vsi, »prav je bilo, da smo starca poslušali; kdo ve, kaj bi se bilo z nami zgodilo?«

Tako so rekli in šli veseli in srečni domov.

Gostilna v Šumavi.

Pred mnogo leti, ko so bile v Šumavi poti še slabe in še ni bilo po njih toliko vožnje kakor sedaj, sta potovala dva mladca skozi ta gozd. Eden izmed njiju je bil morda osemnajst let star in je bil šestilar, drugi, zlatar, je bil mlajši — človek bi mu bil prisodil komaj šestnajst let — in je krenil zdaj najbrž prvič na pot med svet. Ze se je približal večer in sence orjaških smrek in bukev so temnile ozko pot, po kateri sta mladeniča potovala. Šestilar je stopal čvrsto naprej in žvižgal pesmico, včasih tudi čebljal s svojim psom Pazijem, in kakor je bilo videti, se ni mnogo brigal za to, da ni bila noč več daleč, tem dalje pa bližnje gostišče. Toda Feliks, zlatar, se je često boječe oziral okoli sebe. Ce je šumel veter skozi dreve, se mu je zdelo, kakor da sliši korake za seboj. Ce se je grmovje ob poti majalo in razgrinjalo, je menil, da vidi obraze, ki preže za grmovjem.

se podijo tudi po Dagaburju številni psi. Če so zelo lačni, lahko postanejo nevarni tudi ljudem. Lepega dne so čuli člani švedskega Rdečega križa, kako neznansko tulijo krog njihove bolnišnice krdela podivjanih psov. Tuljenja je pričelo ravno pet minut pred napadom italijanskih bombnih letal. Švedi so koj uganili, da jih živali svarijo pred nevarnostjo iz zraka in so pravočasno spravili na varno bolnišnice in celo osebe bolnišnice. Ko je bila celotna naselbina Rdečega križa v zatočiščih, so že bili nad njimi italijanski letalci, ki so metalni zastoni na izpraznjene šotore bombe in streljali iz strojníc. Niti eden človek ni bil ranjen. Od tedaj se veste: lijo divji psi v Dagaburju hvalečnosti in priznanja.

ALI VES...

da imajo v CSR dnevno povprečno 56.000 avto-busnih potnikov;

da beleži praški letopis letni prirastek 9000 stanovani;

da ima režimski tisk v Nemčiji milijon čitateljev manj kakor pa listi pod prejšnjimi vladami;

podpore in vse skrbi državnih in samoupravnih oblasti in da je treba tudi v Jugoslaviji pred vsem drugim skrbeti ravno za kmeta kot nosilca naroda in države. Lud. Puš.

Iz pisarne Kmečke zveze

OKRAJNE KMEČKE ZVEZE

Na velikonočni ponedeljek se je vršil v Ormožu sestanek vseh krajevnih kmečkih zvez za sodni okraj Ormož, na katerem je bila ustanovljena tudi Okrajna kmečka zveza. Navzočih je bilo 8 krajevnih edinic, zastopanih po načelnikih in tajnikih. Na dnevnem redu je bil razgovor o velikem kmečkem laboru, ki se bo vršil v juliju in o potrebi svojega glasila. Izvoljen je bil nato sledeči odbor: načelnik Skoljber Martin st., podnačelnik Voršič Franc, tajnik Munda Martin, blagajnik Križan Alb. V nedeljo 4. t. m. pa se je ustanovila Okrajna kmečka zveza za srez Crnomelj. Na sestanku, ki se je v to svrhu vršil, so bile zastopane vse krajevne edince. Ugotovilo se je, da je organizacija Kmečke zveze izpeljana razen v eni občini povsod drugod in da je zanimanje kmečkega ljudstva za njo prav veliko. Sprejeti so bili razni sklepi, za katerih uresničitve bo poskrbela Kmečka zveza. Glavni odbor je zastopal g. načelnik Brodar, ki se je prej udeležil občnega zbora krajevne kmečke zveze v Podzemlju.

OBCNI ZBORI KRAJEVNIH KMEČKIH ZVEZ

V nedeljo 11. t. m. se vrši v Pištanju in v Kozjem ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze. Isto nedeljo se vršijo redni občni zbori sledečih krajevnih edinic: v Vojniku ob 8 zjutraj, v Ovsitah ob 10 dopoldne, v Stari Loki in Zmuncu ob 10 dopoldne, v Devici Mariji v Polju ob pol osmih zjutraj, ter v Podgorju pri Kamniku. Na Bledu pa se vrši sestanek njihove krajevne organizacije, na katerem bo govoril načelnik g. Brodar.

OKROŽNICA

Pretekli teden smo razposlali vsem krajevnim kmečkim zvezam okrožnico, v kateri smo naglašali, da naj vse edince čimprej akličejo občne zbore. Prosimo, da se točno držite vseh navodil in da ne zavičajete s poročili. Priložili smo vsem obrzce, katere točno izpolnite. Vse one, ki še dohajajo glavnemu odboru na poslovnih knjižah in štampiljkah, pa prosimo, da nam denar naključijo po priloženih položitvah.

SEJA VODSTVA KMEČKE ZVEZE

V petek 9. t. m. se vrši v pisarni Kmečke zveze seja vodstva. Začetek ob 3 popoldne.

IZLET V SRBIJO.

Zveza absolventov kmetijskih šol dravske banovine priredi v dneh 18. do 21. (ali 20. do 23.) junija poučni izlet v Belgrad in Šumadijo. Načrt izleta je: Dva dni ogled zanimivosti mesta Belgrada. Tretji dan poklonitev na grobu rajnega kralja Aleksandra na Oplenju in ogled Zadušne cerkve, ogled kraljevskega vinograda, kleti in posestva na Oplenju; obisk Venčaške vinogradske zadruge v Banji (največje vinogradske zadruge v naši državi), na večer obisk v Arandjelovačkih toplicah. Četrty dan izlet v pokrajino v Lazarevec, Slovec in Stubline, ogled kmetij in zdravstvenih zavodov ter ostalih socialnih ustanov. Zvečer se vrnejo izletniki nazaj v Belgrad in napravijo zvečer z ladjo po Donavi in Savi izlet okoli Belgrada in se z vlakom ob 23.30 vrnejo proti domu.

Štroški so zaenkrat predvideni na 300 Din. Višji ne bodo in je v tej vsoti obsežno okoli 100 Din za osebno uporabo. Izlet je namenjen v prvi vrsti članom ZAKŠ, pa tudi ostalim v kmečkim ljudem, v kolikor bi absolventje ne dosegli zadostnega števila izletnikov. — Kdor bi se

a Katol. prosvetno društvo v Horjulu ponovi igro »Kristus je moje« v nedeljo, dne 11. aprila ob 3 popoldne v Št. Joštu nad Vrhniko. Igra, deklačja in petja. K udeležbi vsaj vlijudno vabljen! Igra je zelo lepa, ne bo vam žal za par dinarjev. Igra je namenjena za nov prosvetni dom ter ga prav nujno rabimo. Bog vas živi!

UMAZANOSTI
— KRAJNOSTI —
— KRAJNOSTI —
— KRAJNOSTI —
— KRAJNOSTI —

rad udeležil tega izleta, naj se takoj prijavi na tajništvo Zveze absolventov kmetijskih šol, Ljubljana, Tyrševa 20/1. Nežlani ZAKŠa plačajo 60 Din več, kot je zgoraj povedano. Tudi na vsa vprašanja glede tega izleta daje pojasnila navedeno tajništvo.

DROBTINE

Kraljevi labodi na Temzi. Angleška kraljevska rodbina je lasnica večine v Angliji se nahajajočih labodov. V juliju vsakega leta se vrši takozvana »raja labodov« po reki Temzi navzgor. Določena dne se zberejo vsi labodi na reki in potujejo v spremstvu svojih lastnikov dostojanstveno več kilometrov po reki. Zastopnik angleškega kralja sedi v posebnem okrašenem čolnu, ki ga kraši iz labodjega perja sestavljena kraljevska krona. Ob obrežju se tega dne zbere množina radovednežev, ki spremlja in občuduje vsekakor divni sprevod več tisočev labodov, katerih svetlo perje se lesketa v žarkih in vatovih.

Šole za starišnike so otvorili v ameriški državi Oklahomi. V nje sprejemajo samo moške in ženske, ki so starejši od 70 let. Sedaj ima šola 90 učencev. Najstarejši dosegajo 101 leto, torej pravo Abrahamovo starost, štirideset jih je starih nad 90 let, a 30 ima več ko osem križev na hrbtni. Namen šole je, da starčke obeh spolov zabava in jim daje poguma, da pozabljajo na težave starih let. Redov in izpitov seveda ni.

Budisti imajo svojega papirja. Leta 1934 je umrl zadnji dalaj-lama, vrhovni poglavar budistične cerkve v Tibetu. Po budistični veri se je njegova duša preselila v otroka, ki se je rodil na dan njegove smrti. Ta otrok mora postati novi dalaj-lama. Budistični duhovniki so obiskali nad 300 družin, ki so se jim rodila deteta ob smrti dalaj-lame. Dve leti je trajalo iskanje, končno so izbrali dvestoletnega kmečkega sina Srangdetsana. Mali sama je privedla svojega sina, ki bo deležen najvišje časti, v mesto Lhasso, kjer ga je smotil

zadnjič poljubiti, na to pa se je ločila za vedno od njega. Njegovo vzgojo prevzamejo duhovniki, ob polnoletnosti je budistični papirček neomejeno vladar vseh budistov. — Kako ste se drznili ponoči vpeniti v hišo in krasti? — Gospod sodnik, zadržite ste mi očitali, da sem bil tako prodrzen, da sem kradel podnevi, zdaj mi pa očitate predrznost, ker sem kradel ponoči. Kdaj pa naj po vašem kradem?

Volneno blago in svila za birmo

za ženske obleke in birmanke v vseh najmodernejših barvah po zelo nizkih cenah pri:

P. I. BOVIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

tako n. pr.:
Krepdešini, barvasti in beli od Din 16.— naprej
Praina svila, bela in barvasta „ „ 12.— „
Volneno blago v vseh modnih barvah „ „ 25.— „
Volneno blago, dvojnja štrina „ „ 35.— „
Kakor tudi vse vrste pralno blago za vsakdanje obleke in predpasnike, belo in barvasto blago za perilo, svilene rute in šerpe, kombinže, nogavice, torbice, blazerčke in venčke itd.

Na zalogi tudi lepo žensko obleke že izgotovljene. Na vsakih 100 Din dobite lep robček zastoni.

Umakniti se mu mora. — Poglej, naš sosed beži v tem dežju brez dežnika, moker kakor miš. — Umakniva se mu, brž se mu makniva s poti. — Zakaj pa? — Ker imam njegov dežnik, ki ga je zadržal pozabil pri nas.

Pri naboru. — No, Miha, kaj pa so ti rekli pri naboru? — Miha ponosno: Čudili so se mi. Rekel so: Ko bi dečko ne bil goljaf in škilav, ko bi imel raven hrbet in nogo, bi bil gotovo najlepši vojak v vsem polku.

Priporoča se Vam za ugodni nakup razne manufakture in perila, nogavic, kravat in drugo stara solidna trdka **Franc CROBATH, DRUŠTVA D.O.B. Kranj „Pri Franceljnu“** USTANOVljENO 1865 — — VELETRGOVINA MANUFAKTURE — — INDUSTRIJA PERILA IN SPLOŠNE KONFEKCIJE

Skrbno solidne konkurenčne cene za trgovce na debelo in v detalni trgovini

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali ope prostor veča za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Kaljepts oblike

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju. Sv. Petra c. 14.

Semena pristna nemška, dobite v trgovini Pintar, Gosposvetska cesta 14 (Novi Svet).

Mlekarne na prodaj, pripravna za stanovanjsko hišo, obrt ali trgovino, pol ure oddaljena od Bleda informacije daje mlekarica združba v likvidaciji Ribno pri Bledu.

Z goplja na hitri pogon prodam. Križaj, Zg. Bitnje 10. p. Stražšče pri Kranju.

Hišica vajenega konj. sprejemem na kmetijo. Škafar, Crna vas št. 177.

Panta za vsa kmečka dela sprejme takoj Babnik, Glina — št. Vid nad Ljubljano.

Bepelj malo rabljen, kupim. Pesdir Jakob, Vnanje gorice št. 44, p. Brezovica.

Šivalna stroja krošički in ženski, pogreznjiv, cena 2000 Din šivata naprej in nazaj; imata 15 letno jamstvo. — Na prodaj Ljubljana, Gradaška 8

Hiša s pekarijo

in inventarjem v okolici Ljubljane na prodaj. Potrebno 25 000 Din v gotovini, ostalo v mesečnih obrokih. Naslov v uravi »Domoljubac pod št. 5381.

Kmečko dekle za vsa poljska dela in vajeno živino, sprejemem takoj. Medja Jožef, Bled, Zagorice 28

Gospodarske poslopje tik postaje Medoo št. 6 št. Vid poceni prodam. Orsega vrh, 2 ujnvi in god. Vpr. št. Medno št. 6 št. Vid.

Kmečko posestvo z dobrim vinogradom in gozdno parcelo radi selitve takoj prodam. 1/2 ure od farne cerkve. Resnik Mor. gora št. 24, Sv. Križ pri Litiji.

Škopo kupim. Naslov in cena na upravo Domoljuba pod »Takoje« št. 5340.

Vajenca za sedlarsko in torbarsko obrt sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Jakopin, sedlarstvo, Kranj.

Dekle za kmečka dela sprejme Babnik L., Čelanjice 7, Spodnja Hrušica.

Mizarskega vajenca

sprejemem s oskrbo; prednost kmečki Ignac Semen, Sv. Jakob Dol.

Mošnje posestvo

v bližini Novega mesta, Celja Maribora ali Ptujja kupim do vrednosti 25.000 Din. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Posestvo« št. 5424.

Sejano seno prodam ali zmenjam za junca sli telico. Rotar, Črnače 36

Hišica sprejemem za kmečka dela. Kočar Miha, Slape 25, D. M. v Polju

Posestva na prodaj! Eno več e in dv- manjši ob cesti blizu trga — Počasnica: Gerbec, Lončarjev dol, Sevnica.

Preverstne sive

za žganjekuho dobite pri Gospodarski zvezi v Ljubljani

Kmečko dekle vajeno vseh del, dobi takoj službo. Naslov v upravi Domoljuba pod šte. 5422.

Dekle pošteno, za vsa kmečka dela sprejemem. — Naslov: Ljubljana Florijanska ulica št. 16

Kovaškega vajenca

močnega in zdravega išče za takoj Pogačar Ivan, Kovač, Vir, Dob pri Domžalah.

Dekle za vsa kmečka dela sprejme večja hiša na Gorenjskem. Nastop takoj, plača po dogovoru. Stara naj bo okoli 35 let, močna in da bi se držala več let hiše, ker je služba trajna in dobra. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Zdravac« št. 5152.

Kuhano maslo kupujem. — J Menart, trgovec, Domžale.

Dekle prišena in pridna, dobi službo v župnišću za dela pri živini in na polju. Nastop takoj. Ponudbe na župnišću v Krašnji, p. Lukovica.

Službitnja vajena gospodarskih del v boljši hiši, z daljšimi spricavali, dobi takoj službo v Ljubljani. Starost od 24 do 30 let. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Snazina« št. 5431.

Dekle za vsa kmečka dela sprejme Babnik Ivan, Stanožič št. 31. št. Vid nad Ljublj.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3028

Dr. Franc Bergant
ul. pisanij listov št. 1 p.
Ordinira: II.-I.

Občutila sem hude bolečine v nogi...

Obuti sem morala copate, kadar sem šla na trg

Ljudje so se mi smejali, ko so me videli! Imela sem kurja očesa in trdo kožo, noša pa je bila otekle in tako me je bolela, da nisem mogla obuti čevljev.

Samo oni, ki je isto pretrpel kakor jaz, lahko razume moje veselje, ko sem našla enostaven in lahek način, da se rešim vseh teh muk. Neka prijateljica mi je pripravila o sijajnem učinku kislokov kopeli s Saltrat Rodellom. Poizkusila sem to in po treh minutah so popolnoma izginele vnetja in otekline, kurja očesa pa so se omečila v toliki meri, da sem jih lahko odstranila s koreninami vrad. Sedaj spet nosim lepe in elegantne čevlje in vsa dan lahko hodim brez vseh težav. Saltrat Rodell se prodaja po ugodni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Stoni in bilard. One zelene mize v kavarnah poznate, ker se mesini gospodje ure dolgo zabavajo s tem, da potiskajo slonokoščene krogle po gotovih pravilih? Ne veste pa, da pomeni ta igra smrt slonom. Leta 1830 so jo na Francoskem upejlali in do danes so morali za izdelavo bilardnih krogel izdreti zobe tristoletni slonom. Z napredovanjem igre je grozila nevarnost, da slone docela iztrobijo. Angleška vlada je morala vzeti dobrodušne dolgoučee pod svojo zaščito in prepovedati lov na nje. Sedaj ostane vprašanje: Ali mora kulturni svet opustiti priljubljeno igro ali pa dopustiti, da izginejo sloni e te zemlje? Škoda, da slonom ni dana govornica, da bi ožigosali našo kulturo!

Svarilo! Družini Gabrovšek in Grčar iz Domžal svarita pred raznašenjem neresničnih vestil, ker sicer se bo sodnjaka postopalo napram razširjevalcem.

Za spomladansko zdravljenje

ZDRAVILNI
ČAJ
PLANINKA

Reg. br. 2097 32.

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA

BEETHOVNOVA 14/1

TELEFON 15-10

VNOVČI VLOGE

VSEH OSNARNIN ZAVODOV

nakulantske

tako v gotovini in daje informacije brezplačno

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačnik d. z. o. z. Ljubljana

Tyrševa (Dunajska) cesta 33 — Javna skladišča

Damsko volneno

blago za pomladanske obleke in plače po izredno ugodnih cenah nudi drž. uradnikom tudi na obroke

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Tyrševa 29 (Hiša Gospodarske zveze)

Do prebica nudimo črno in temnosivno blago ter daljona tudi drugo manufakturo na hranišne knjižice članic Zdržne zveze, Ljubljana.

»Domoljub« stane 78 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslavansko tiskarno: Karel Čeč.